

BRIGIDA CONCERTEN GELDROP

Overzicht beiaard- en orgelconcerten 2014

voorjaar

- zondag 18 mei 16.15 uur Koorconcert 'Capella da Vittoria' o.l.v. Esther Sijp, Tannie van Loon (Eindhoven), orgel
- zondag 15 juni 16.15 uur Theo Visser (Leiden), orgel

zomer

- zaterdag 5 juli 16.15 uur Ruud Huijbregts (Eindhoven), orgel, Rey Sunami, blokfluit, Taka Kitazato, hobo
- zaterdag 12 juli **15.00 uur** 'Jong talent concerteert': Mark Christiaanse (Yerseke), Tommy van Doorn (Boxtel) en Jeroen Follon (Genk, België), orgel
- zaterdag 19 juli 15.00 uur Gildas Delaporte ('s-Hertogenbosch), beiaard
16.15 uur Aart Bergwerff (Den Haag, Breda), orgel
- zaterdag 26 juli 16.15 uur Philip Crozier (Montreal), orgel
- zaterdag 2 augustus 16.15 uur Kees van Houten (Boxtel), orgel
- zaterdag 9 augustus 15.00 uur Joost van Balkom ('s-Hertogenbosch), beiaard
16.15 uur Anne-Gaëlle Chanon (Parijs), orgel
- zaterdag 16 augustus 15.00 uur Rosemarie Seuntiëns (Eindhoven), beiaard
16.15 uur Jaap Zwart (Hattem), orgel
- zaterdag 23 augustus 16.15 uur Cees van der Poel (Hilversum), orgel
Raymond Honing (Voorschoten), dwarsfluit
- zaterdag 30 augustus 15.00 uur I. Roy Kroezen (Zwolle), beiaard
15.00 uur II. Nadere kennismaking met het orgel
16.15 uur III. Roy Kroezen (Zwolle) en Ilona de Jong (Maastricht), orgel

najaar

- zondag 21 september **14.00 uur** Viering tweede lustrum met een integrale uitvoering van het Orgelbüchlein van J.S. Bach, door 'Collegium Musicum Catharina' o.l.v. Ruud Huijbregts; Bram Beekman, orgel
- zondag 19 oktober 16.15 uur 'Driemaal Van de Laar', vader Jan (Helmond), orgel, zonen Ruud en Rob, trompet en hoorn

VOORWOORD

Het doet ons genoegen u de gezamenlijke concertagenda van de Stichting Brigida Concerten en de Carilloncommissie voor het jaar 2014 te kunnen presenteren. Evenals in voorgaande jaren is gekozen voor een gezamenlijke presentatie van de orgel- en beiaardconcerten en het op elkaar afstemmen van de concertdata.

Het programma van de Stichting Brigida Concerten staat dit seizoen in het teken van het tweede lustrum. Na tien jaar aan voorbereiding kwam in 2004 de restauratie van het Vollebregt-Smitsorgel gereed en werd direct begonnen met het organiseren van concerten. In de afgelopen maanden zijn we er in geslaagd een bijzonder feestelijk programma samen te stellen van 13 **orgelconcerten** om onze lustrumviering extra glans te geven met:

- 6 orgelconcerten, waaronder één met 3 jonge organisten met als thema: 'jong talent concerteert';
- 4 orgelconcerten m.m.v. andere instrumentalisten;
- 2 koorconcerten
- 1 lezing 'nadere kennismaking met het orgel'

Vier buitenlandse musici geven door hun medewerking een extra feestelijk tintje aan onze concertcyclus.

In het voorjaar zijn 2 zondagse concerten geprogrammeerd (18 mei en 15 juni), in de zomer volgen 7 wekelijkse concerten op de zaterdagen in juli en augustus en in het najaar weer 2 zondagse concerten (21 september en 19 oktober).

Wij houden ook voor de komende concertserie vast aan ons uitgangspunt dat de orgelconcerten gratis toegankelijk zijn. Wel zullen we na afloop van elk concert, zoals gebruikelijk, een collecte houden. Graag vermelden we hier ook dat we erg blij zijn met de bijdragen van onze donateurs en van de bedrijven die bereid zijn de concerten te sponsoren. Zonder de opbrengsten van de collectes, zonder de bijdragen van onze donateurs/sponsors, en zonder de steun van de gemeente Geldrop-Mierlo zou het onmogelijk zijn om ook dit jaar een dergelijk kwalitatief hoogwaardig programma te presenteren.

Voorafgaande aan de orgelconcerten op de zaterdagen vinden er ook dit jaar weer een viertal **beiaardconcerten** plaats. Geldrops "stadsbeiaardier" Gildas Delaporte zal op 19 juli de concertreeks openen. Hij is overigens om de twee weken van 14.00 uur tot 15.00 uur 'live' te beluisteren als hij de klanken van de het carillon over Geldrop en meer in het bijzonder over de weekmarkt strooit. Roy Kroezen ook geen onbekende voor Geldrop, zal in een dubbelconcert, zowel carillon als orgel, de reeks op 30 augustus besluiten. Rosemarie Seuntiëns, beiaardier onder meer in Eindhoven en Helmond en Joost van Balkom ondermeer beiaardier te 's-Hertogenbosch completeren de concertreeks. De beiaardconcerten vinden plaats van 15.00 uur tot 16.00 uur voorafgaand aan het orgelconcert.

Wij wensen de organisten, solisten en beiaardiers een geïnspireerde bespeling toe. We wensen de toehoorders veel luisterplezier.

Namens de Stichting Brigida Concerten
Ir. L.J. van der Deijl, voorzitter

Namens de Carilloncommissie
C.A. Brouwers, voorzitter

Zondag 18 mei, 16.15 uur

Koorconcert “O dulcis Virgo” door Capella da Vittoria o.l.v. Esther Sijp Tannie van Loon, orgel

Robert Parsons (c. 1530 - 1572)	- <i>Ave Maria</i> - <i>Magnificat</i>
Josquin des Prez (1450 - 1521)	- <i>Ave Maria</i>
*Fons Mommers (*1947)	- Uit: <i>De Mooie Dame</i> Pièce Marial Deel I
Josquin des Prez	- <i>Inviolata</i>
Orlando di Lasso (1532 - 1594)	- <i>Tota pulchra es, Maria</i> - <i>Litania BMV</i> - <i>Sicut rosa</i>
*Fons Mommers	- Uit: <i>De Mooie Dame</i> Pièce Marial Deel II
Tomas Luis da Vittoria 1548 - 1611	- <i>Vidi speciosam</i> * orgelsolo

Esther Sijp (*1963) studeerde hobo aan het Utrechts Conservatorium bij Arthur Mahler. Al aan het begin van de studie speelde ze regelmatig solo met verschillende orkesten. Ook speelde ze in het Gelders Orkest, in verschillende kamermuziekensembles, als solohoboïste bij de Utrechtse Bachcantatediensten en bij het Utrechts Studenten Koor en Orkest in Bachs Hohe Messe en Matthäuspassion. Daarnaast zong zij in het gerenommeerde Conservatorium Kamerkoor o.l.v. Reinier Wakelkamp. De liefde voor de koorzang en koormuziek heeft ze gebruikt om te gaan dirigeren. Na enkele jaren ervaring te hebben opgedaan met een kerkkoor en een cantorij ging ze koordirectie studeren bij Krijn Koetsveld aan de Hogeschool voor de Kunsten, faculteit Muziek te Utrecht. Daar legde ze het eindexamen met zeer goed gevolg af in een concert waaraan verschillende koren, waaronder het Eindhovens Vocaal Ensemble, en een verscheidenheid aan instrumentalisten en zangsolisten deelnamen.

Op het programma stonden werken van Vittoria, Schütz, Vic Nees, Mendelssohn en de mis in g-moll van J.S. Bach.

Als dirigent is zij gekend om de originele programma's, die een grote inhoudelijke eenheid hebben, d.w.z. "een goed verhaal vertellen". Haar kennis van de menselijke stem draagt bij tot de vorming van een goede koorclank, met de mogelijkheid boven de techniek van het musiceren uit te stijgen naar een expressieve uitvoering. Het uitgangspunt dat een kooravond in een goede, productieve sfeer moet plaats vinden, waarbij iedere stem(groep) tot zijn/haar recht komt draagt bij tot een zeer goede sfeer en een groot engagement in de koren waarvan zij de leiding heeft.

In het verleden heeft zij verschillende koren geleid.

Nu is zij o.a. dirigent van het Maria Presentatie Koor en de Schola Cantorum van de Parochie in Aalst-Waalre en van de DayLightSingers.

Zij is mededirigent bij de Capella Vesperale in Eindhoven, die de maandelijkse Evensong in de Catharinakerk verzorgt. De Capella da Vittoria is een projectensemble onder haar leiding, dat zich richt op muziek uit de renaissance. Bij Kunstkwartier (Helmond) is ze docent stemvorming en koorzang. Ze werkt als consultant voor de NSGV-Den Bosch, die de belangen behartigt van iedereen die met kerkmuziek te maken heeft. Daarnaast geeft ze privélessen zang, ademtraining en muziektheorie, cursussen en workshops stemvorming bij diverse koren, en speelt ze basdulciaan. Meer is te vinden op www.dse.nl/~esthersijp.

Tannie van Loon

Tannie van Loon (*1974) studeerde achtereenvolgens schoolmuziek, piano en orgel aan het Brabants Conservatorium in Tilburg; piano bij Ton Demmers en orgel bij Bram Beekman. In het kader van de 2e fase opleiding orgel volgde zij tevens interpretatielessen bij Ewald Kooiman (Amsterdam), Ad van Sleuwen (Hilvarenbeek), Theo Jellema (Leeuwarden) en Eric Lebrun (Parijs).

Tannie treedt regelmatig op als soliste, begeleidt op projectbasis diverse koren en is organiste van de Maria Presentatiekerk in Aalst.

In de afgelopen jaren heeft zij o.a. mogen concerneren in de kathedralen van Den Bosch, Brugge, Brussel, de Thomaskirche te Leipzig, de Dom van Wenen en het klooster in Melk.

TOELICHTING

O dulcis virgo, o Zoete Maagd... Niemand is in de Renaissance zo vaak, zo mooi, zo rijk bezongen als Maria. Uit de enorme hoeveelheid kwalitatief hoogstaande motetten, Magnificatzettingen en andere werken is af te leiden dat de Zoete Maagd een wezenlijke plaats innam in de liturgie van die tijd en dus ook in de geloofsbeleving van de mensen. Vandaag hoort u werk van de Engelse componist **Robert Parsons**, van wie helaas maar weinig composities bewaard zijn gebleven. Zijn prachtige Ave Maria voor 5 stemmen en het tweekorige, Engelse Magnificat laten een hoogtepunt van de Engelse, welluidende Renaissance horen.

Josquin des Prez leefde een eeuw voor Parsons; in zijn Ave Maria worden alle Mariafeesten die in die tijd in de liturgie gevierd werden, genoemd en op boeiende wijze getoonzet. Zijn sublieme compositiekunst vindt in "Inviolata" een hoogtepunt: de stemmen vlechten zich in onafhankelijke lijnen tot een harmonisch geheel: polyfonie in haar puurste vorm.

Orlando di Lasso, een tijdgenoot van Parsons is vertegenwoordigd met 2 korte Biciniën (duetten) en de tweekorige Litinia van de zeer roemruchte Moeder: een groots opgezet werk, waarin Maria op veelkleurige wijze wordt geprezen en aangeroept.

De Capella da Vittoria besluit het programma graag met "Vidi speciosam", een prachtig motet van **Tomas Luis da Vittoria** op een tekst uit het Hooglied, dat een mystieke invulling geeft aan de verering van de zoete maagd: O dulcis Virgo!

Fons Mommers studeerde piano aan het Brabants Conservatorium in Tilburg bij Polo de Haas en Theo Bles. Cursussen muziektheorie, muziekanalyse en compositie volgde hij bij Henk Stoop en Alexander Hrisanide. De Pièces Marial 1 & 2 is de (gecomprimeerde) orgelpartij uit een groter stuk, De Mooie Dame, voor orgel, koor en spreekstem. Deze titel is ontleend aan een gedicht uit "Theologisch Traktaat", een gedichtenbundel van de dichter Milosz. In De Mooie Dame roept Milosz de maagd Maria aan en maakt haar tot een symbool van de schoonheid.

*Over de jeugd van **Josquin des Prez**, of zoals de Vlamingen hem kennen Josken van der Weiden, is zo goed als niets bekend. Hij moet op jonge leeftijd koorzanger of misdienaar zijn geweest in de kerk van Sint-Gorik in Kamerijk. Voor het eerst staat zijn naam geregistreerd in de periode 1475-1478 als zanger aan het hof van hertog René I van Anjou te Aix-en-Provence. Vermoedelijk is hij er tot de dood van de vorst in 1480 werkzaam geweest.*

Uit een anekdote uit 1547 van de Zwitserse muziektheoreticus Heinrich Glareanus valt op te maken dat Josquin ten tijde van de regering van koning Lodewijk XII van Frankrijk in Parijs werkte, als zanger aan de Sainte Chapelle. Tijdens onderhandelingen in de Franse hoofdstad tussen de koning en de Italiaanse hertog Ercole d'Este moet laatstgenoemde hem het aanbod hebben gedaan om aan zijn hof in Ferrara te komen werken, wat in 1503 gebeurde.

Zondag 15 juni, 16.15 uur

Theo Visser, orgel

Leoš Janáček (1854-1928) - *Orgelsolo (Intrada) uit de Glagolitische Messe*

Zoltán Kodály (1882-1967) - *Epigrammen*

Charles Villiers Stanford (1852-924) - *Fantasia and Toccata op. 57*

Charles Hubert Parry (1848-1918) - Uit: *Seven Chorale Preludes Set 2*
Christe, redemptor omnium
St. Anne

James MacMillan (*1959) - *Gaudeamus in loci pace*

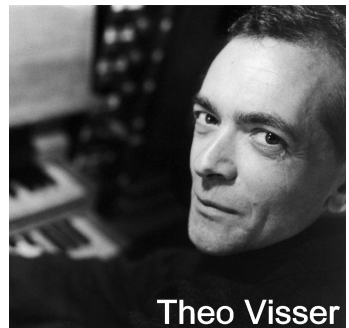
William Bolcom (*1938) - Uit: *Gospel Preludes, Book 2*
Amazing Grace

Arthur Bliss (1891-1975) - *The Rout Trot*

Theo Visser studeerde orgel aan het Utrechts Conservatorium, waar hij de diploma's Docerend en Uitvoerend Musicus (met onderscheiding) behaalde. Hij volgde er lessen bij Kees van Houten, Jan Welmers en Rocus van den Heuvel.

Aan het Arnhems Conservatorium verwierf hij het Praktijkdiploma Kerkmuziek. Van 1989 tot 1991 studeerde hij bij André Isoir in Parijs, wat resulteerde in het behalen van een Premier Prix. Er volgden concerten in o.a. Duitsland, Zwitserland en Spanje, waar hij bewees thuis te zijn in een breed repertoire.

Theo Visser is sinds 1999 vaste bespeler van de orgels van de Hooglandse Kerk te Leiden. Ook is hij als orgeldocent verbonden aan Kunstencentrum De Kom in Nieuwegein en Cultura in Ede. Meer informatie op www.theovisser.nl.

TOELICHTING

Het concert opent overrompend met een dramatisch moto perpetuum dat **Janáček** schreef als voorlaatste deel van een groots opgezette mis voor solisten, dubbelkoor, orgel en orkest. De naam van de mis is ontleend aan het Glagolitisch alfabet waarin de teksten zijn geschreven, in een taal die ooit in gebruik was als kerkslavisch in Moravië.

De poëtische miniaturen van **Kodály** zijn oorspronkelijk geschreven als vocalises met pianobegeleiding, maar de melodie kan ook instrumentaal uitgevoerd worden. In deze korte stukjes, sereen, serieus, vrolijk of lyrisch klinken discrete polyfone imitaties tussen melodie en begeleiding.

De muziek van **Stanford** is Victoriaans van karakter, maar invloeden van Brahms, Mendelssohn en Bach zijn onmiskenbaar. De Fantasia kent vijf contrasterende secties, de Toccata begint met een energiek pedaalthema, dat in een wervelend staccato verder ontwikkeld wordt, en uitloopt op een imposante coda.

Hubert Parry voorzag de bewerking van Christe redemptor van het motto 'Jesu, the very thought is sweet'. Bij deze prelude valt de gepassioneerdeheid van het begeleidend materiaal op. De melodie van St. Anne ('O God, our help') is verwerkt in een virtuoos concept dat enigszins aan een Bach-toccata doet denken.

De Schotse componist **MacMillan** schreef zijn 'Gaudeamus' voor de ingebruikname van een klein orgel in de abdijkerk van Pluscarden. De gregoriaanse melodie klinkt vredig in de linkerhand, in de rechterhand zingt onafhankelijk daarvan een vogel in het ritme van een Schotse fiddler.

Amazing Grace is een opmerkelijke compositie van de hand van de Amerikaan **Bolcom** met een grote emotionele lading. De vijf variaties over de eenvoudige, ontroerende melodie incorporeren verschillende en contrasterende stijlen: van gospel, theaterorgel, barok (met een citaat van Bachs Canonische variaties over 'Vom Himmel hoch', jazz tot atonaal.

Het concert eindigt met een ragtime, bij wijze van toegift. Ondanks de traditionele opleiding van **Bliss** bij o.m. Stanford klinken in zijn muziek modernere invloeden door van o.a. Walton, Stravinsky en Satie. De Rout Trot moet volgens de partituur 'luidruchtig' en 'baldadig' gespeeld worden en eindigt abrupt.

Als derde grote Tsjechische componist, na Antonín Dvořák en Bedřich Smetana, liet ook Leoš Janáček zich door de volksmuziek van zijn land inspireren, maar hij deed dat op geheel eigen wijze, waarbij hij ook de stromingen van zijn eigen tijd in zich opnam. De meeste van de werken die bekend zijn gebleven (vooral de opera's, het orkestwerk Sinfonietta en de Glagolitische mis), schreef hij pas op latere leeftijd.

Janáček werd geboren in een klein dorp in het oosten van Moravië als zoon van een dorpsschoolmeester en ging studeren in Praag, Wenen en Leipzig. Hij trouwde in 1881 met een zestienjarige pianoleerlinge, Zdeňka Schultzová (1865-1938), en keerde met haar terug naar zijn geboortestreek om zich in Brno te vestigen. Daar stichtte hij een orgelschool die in 1919, toen Brno in het onafhankelijke Tsjecho-Slowakije lag, als conservatorium werd voortgezet. Aan die opleiding doceerde hij compositie. Het huwelijk was ongelukkig; zowel de dochter Olga als de zoon Vladimír stierven jong. Leoš en Zdeňka vervreemdden van elkaar, maar waren door hun huwelijk toch tot elkaar veroordeeld. De depressieve toon van veel van Janáček's muziek uit de eerste jaren van de twintigste eeuw wordt wel aan het slechte huwelijk en de dood van Olga (in 1903) geweten.

In 1916 leerde de componist een jonge, getrouwde vrouw kennen, Kamila Stösslová, die de 62-jarige met een nieuw elan bezielde. In de laatste twaalf jaar van zijn leven schreef Janáček een groot aantal werken, die gekenmerkt worden door frisheid, inventiviteit en energie, en sterke invloeden van de Slavische volksmuziek vertonen. Leoš Janáček overleed in Ostrava op 74-jarige leeftijd.

Zaterdag 5 juli, 16.15 uur

Ruud Huijbregts, orgel
Rey Sunami, blokfluit, Taka Kitazato, hobo

- Johann Sebastian Bach (1685 - 1750) - Uit: *Cantate 29*
Sinfonia
arr. Alexandre Guilmant (1837 - 1911)
- *Georg Philipp Telemann (1681 - 1767) - *Trio Sonate in Bes*, TWV 42:B4
Dolce – Vivace – Siciliana - Vivace
- **Johann Sebastian Bach - Uit: *Cantate 35 "Geist und Seele wirdt verwirret"*
Aria 'Gott hat alles wohlgemacht'
arr. Ton Koopman (*1944)
- *Jean Baptiste Loeillet (1688 - ca. 1720) - *Sonate in a*
Adagio – Allegro – Adagio – Giga (allegro)
- **Carl Philipp Emanuel Bach (1714 - 1788) - *Sonate in g*
Adagio – Allegro – Vivace (met 2 variaties)
- ***John Loeillet (1680 - 1730) - *Trio sonata op.2- VI. in c*
Largo – Allegro – Adagio – Allegro
- Felix Mendelssohn (1809 - 1847) - *Preludium en Fuga in c*, Op. 37 nr. 1
- orgel solo
* blokfluit en orgel
** hobo en orgel
*** blokfluit, hobo en orgel

Ruud Huijbregts studeerde aan het Brabants Conservatorium te Tilburg orgel bij Hub. Houët en Bram Beekman, klavecimbel bij Gerard Dekker en koördirectie bij Jan Boogaarts en Cees Rotteveel. Verder volgde hij diverse cursussen o.a. bij Luigi Tagliavini, Albert de Klerk en Kamiel d'Hooghe (orgel) en Joop van Zon (orkestdirectie).

Ruud Huijbregts is op verschillende terreinen actief: als organist, klavecijnist/continuospeler en als koördirigent gaf hij vele concerten in binnen en buitenland, en verzorgde hij diverse radio- en televisie- en CD-opnamen. In 2006 verscheen een CD met het complete werk van Herman Hollanders, die in de vroege 17e eeuw o.a. organist was van de Eindhovense Sint Cathrien.

Hij gaf orgelconcerten o.a. in St. Paul's Cathedral in Londen, de Utrechtse Domkerk, de Kathedrale Basiliek St. Bavo te Haarlem en de Sint Jan te 's-Hertogenbosch. Samen met het Brabants Orkest in het Concertgebouw te Amsterdam en op het concertorgel in het Muziekgebouw 'Frits Philips' te Eindhoven.

In 1981 richtte hij het Eindhovens Vocaal Ensemble op, thans Collegium Vocale Eindhoven geheten. Met dit koor voerde hij vele grote koorwerken uit, waaronder Bachs Johannes- en Matthäuspasion, Magnificat en Hohe Messe, de Mariavespers van Monteverdi, het Requiem en de mis in c klein van Mozart en alle grote missen van Haydn. Daarnaast ook vele werken van hedendaagse componisten o.a. Toebosch, Maessen, Manneke, Kodaly, Britten en Pärt. In november 2012 werd Ein Deutsches Requiem van Brahms uitgevoerd in de nieuwe bewerking voor klein ensemble van Joachim Linckelmann.

Ruud Huijbregts is mede-initiatiefnemer en artistiek leider van Collegium Musicum Eindhoven. Hierin participeren het Collegium Vocale en Collegium Instrumentale (voorheen Brabants Muzyk Collegie) in de concertserie 'Muziek in de Cathrien', wekelijkse concerten op zaterdagmiddag in de Eindhovense Stadskerk St. Cathrien. Naast zijn werk als dirigent/organist aan de Eindhovense Stadskerk is hij nog dirigent van het studentenkoor Vokollage van het Eindhovens Studenten Muziekgezelschap "Quadrivium", en docent aan de CKE muziekschool te Eindhoven. In 2011 werd hij benoemd tot stadsorganist van Eindhoven. Meer op www.ruudhuijbregts.nl/nl/.

Réy Sunami studeerde aan het Toho Muziek College in Tokyo en aan het Utrechts Conservatorium (bij Marion Verbruggen, Leo Meilink en Heiko ter Schegget). Daar

behaalde zij het diploma blokfluit. Sinds 2005 bestudeert ze de tradities van barokmuziek aan de koninklijke hoven, de Bach cantates en orkestwerk bij Eckart Haupt (solofluitist van de Dresdener Staatskapelle).

Ze heeft veel succesvolle solorecitals en kamermuziekuitvoeringen gegeven in Nederland, Frankrijk, België, Duitsland, Italië en Japan en heeft een CD uitgebracht getiteld "Douce Mémoire". In 2010 is ze genomineerd als solo blokfluitiste bij de Dresdener Semperoper. Sindsdien treedt ze regelmatig op in barokoperaproducties en met kerkmuziek in het Opernhaus en de Frauenkirche. Op dit moment is ze bezig met een onderzoek naar een succesvolle Nederlandse fluitist, John Amans(1884-1958).

Taka Kitazato studeerde aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag barokhobo bij Bruce Haynes, waar hij zijn solistendiploma behaalde in 1984. In datzelfde jaar was hij ook finalist in de Internationale Muziekwedstrijd in Brugge.

Sinds 1985 was hij een van de drukst bezette historische hoboïsten in Europa. Hij speelde bij Collegium Vocale Gent (o.l.v. Philippe Herreweghe) sinds 1985 en l'Orchestre des Champs-Elysées (Herreweghe) sinds 1991.

Taka Kitazato

Ook speelde hij in The Amsterdam Baroque Orchestra o.l.v. Ton Koopman, La Chambre Philharmonique (o.l.v. E. Klevine) etc.

Taka Kitazato publiceerde meerdere artikelen, "Oboe and J.S Bachs church cantates" in 1996, "Baroque oboe study program" in 1998. Hij geeft regelmatig masterclasses in Nederland, Japan, Duitsland en Frankrijk en bouwt 17^e en 18^e eeuwse instrumenten. Hij wordt regelmatig uitgenodigd bij J.O.A. (Jeune Orchestre Atlantique) om masterclasses te geven.

Carl Philipp Emanuel Bach is de tweede overlevende en bekendste zoon van Johann Sebastian Bach en Maria Barbara Bach. Zijn naam wordt gemakshalve vaak afgekort tot 'CPE', hoewel C. Ph. E. zijn correcte voorletters zijn. Hij wordt vaak de Hamburgse Bach genoemd, naar de stad waar hij het grootste deel van zijn leven werkte, maar door tijdgenoten werd hij aangeduid als "Berlijnse Bach". Hij schreef voor de verschillende adellijke personen beroemd geworden muziek: de Preußischen Sonaten (1742) voor Frederik II, de Württembergischen Sonaten (1744) voor de jonge hertog Carl Eugen von Württemberg en de Sechs Klaviersonaten mit veränderten Reprisen (1760) voor prinses Anna Amalia. Zijn brede, algemene ontwikkeling was hem hierbij erg van nut: hij verkeerde met groot gemak in de hoogste kringen en was charmant, hoffelijk en onderhoudend – eigenschappen die zijn vader wel eens miste.

Carl Philipp Emanuel heeft regelmatig gereisd. Op 8 januari 1767 - het jaar waarin hij zijn ambtstijd als hofmusicus van koning Frederik de Grote van Pruisen beëindigde en zijn werkzaamheden als stadsmuziekdirecteur in Hamburg begon - heeft hij een concert gegeven in het Concerthuis aan de Poelestraat in Groningen. Carl Philipp Emanuel Bach werd in Groningen geannonceerd als "de heer Bach van Berlijn".

In Groningen heeft hij op een klavecimbel "Muziek Stukken van zyne eigene Compositie" gespeeld. Het Groningse concert wordt in verband gebracht met de werkzaamheden van de Groningse organist Jacob Wilhelm Lustig (geboren en getogen in Hamburg) die niet alleen het werk van Johann Sebastian Bach in Nederland bekend maakte, maar die ook oog- en oorgetuige is geweest van Bachs befaamde optreden in 1720 op het monumentale orgel in de Sankt Katharinenkirche in Hamburg, waarvan de toen hoogbejaarde Johann Adam Reincken, geboortige Deventenaar, de vaste bespeler was.

Als componist geldt Carl Philipp Emanuel als een van de belangrijkste vertegenwoordigers van de Empfindsame stijl, die sterk de nadruk legt op een gevoelvolle expressie en dicht bij de Sturm und Drang ligt. In dit opzicht is hij een overgangfiguur tussen de barokstijl van zijn vader en het classicisme van de Eerste Weense School.

Zaterdag 12 juli, 15.00 uur

Jong talent concerteert:

*Mark Christiaanse, **Tommy van Doorn en ***Jeroen Follon, orgel

- ***Nicolaus Bruhns - *Praeludium in G*
(1665 - 1697)
- **Jean Adam Guilain - *Suite du Premier Ton*
(1680 - 1740)
Plein jeu
Trio
Duo
Basse de Trompette
Récit
Dialogue
Petit plein jeu
- *Johann Sebastian Bach - *Trio super "Allein Gott in der Höh sei Ehr"*, BWV 664
(1685 - 1750)
- *Johann Sebastian Bach/
transcr. Alexandre
Guilmant (1837 - 1911) - *Uit: Cantate "Wir danken dir, Gott, wir danken dir"*,
BWV 29
Sinfonia
- **Jeanne Demessieux - *Prélude et fugue en ut majeur* (Opus 13, 1964)
(1921 - 1968)
- ***Anton Heiller - *Partita op "Nun komm der Heiden Heiland"*
(1923 - 1979)

PAUZE

- **Charles Tournemire - *Suite Évocatrice* (Opus 74, 1938)
(1870 - 1939)
Plein jeu
Tierce en taille et récit de chromhorne
Echo
Jeu doux et voix humaine
Caprice
- *Max Reger (1873 - 1916) - *Toccata und Fuge* (Opus 59 no. 5/6)
- ***Felix Mendelssohn - *Sonata no. 6 in d*
(1809 - 1847)
- *Flor Peeters - *Uit: Lied-Symphony* (Opus 66, 1948):
(1903 - 1986)
Lied to the Flowers
Lied to the Sun

Mark Christiaanse

Mark Christiaanse (Goes, 1986) studeerde orgel en improvisatie aan het Conservatorium in Tilburg bij Bram Beekman en Henco de Berg. In juni 2013 behaalde hij cum laude zijn Mastergraad met een recital aan het Marcussen-orgel van de Grote- of Sint-Laurenkerk te Rotterdam, met o.a. de zesde Symphonie van Louis Vierne en improvisatie. Tevens studeerde hij piano bij Jelena Bazova en koor- en orkestdirectie bij Ab Brouwer. In het kader van zijn Masterstudie volgde hij lessen bij Ben van Oosten in de Grote Kerk van Den Haag, Wolfgang Baumgratz in de Dom te Bremen en Eric Lebrun in de St. Antoine des Quinze-Vingts en Ste. Clotilde te Parijs. Mark Christiaanse volgde verschillende masterclasses bij o.a. Michael Radulescu, Margareth Philips, Louis Robilliard en Peter Planyavsky.

Mark Christiaanse heeft een breed repertoire, met bijzondere interesse voor symfonische orgelmuziek en improvisatie. Daarnaast verzorgt hij regelmatig orgelconcerten, begeleidt hij diverse koren en solisten en is actief als dirigent.

Tommy van Doorn

Tommy van Doorn (*1990) uit Liempde had al vroeg de ambitie de muziek in te gaan en begon op zijn zevende met pianolessen. Op zijn 17^e ging hij in de leer bij organist Jan Verhoeven en kreeg, naast pianoles, orgelles in de Sint-Petrusbasiliek te Boxtel. Daar werd voor hem de basis gelegd voor het orgelspel in alle belangrijke stijlperiodes en in de muziektheorie. Na het behalen van zijn gymnasiumdiploma werd Van Doorn in 2009 toegelaten tot het Conservatorium in Tilburg waar hij thans hoofdvak orgel studeert bij Henco de Berg en Ad van Sleuwen. Tevens heeft hij zich verdiept in het bespelen van het Franse drukwindharmonium. Piano wordt als bijvak

gestudeerd bij Jelena Bazova. Hij volgde cursussen en masterclasses bij o.a. Ben van Oosten, Jan van de Laar, Wolfgang Baumgratz (D) en Luca Scandali (I). Als organist was Tommy van Doorn enkele jaren actief in Roosendaal (als organist van de Moeder Godskerk). In december 2012 is hij benoemd als titulair organist van de Sint-Petrusbasiliek te Boxtel, waar hij vaste bespeler is van het monumentale Smitsorgel (1842). Hij treedt op als solist en als begeleider op orgel, harmonium en continuo. Tevens is hij betrokken als artistiek adviseur bij de Brabantse Orgelfederatie en is hij bestuurslid bij de Stichting Kerkconcerten Boxtel.

Jeroen Follon (*1990) begon zijn muziekopleiding aan het Noord-Limburgs Instituut voor Kunstonderwijs, waar hij o.a. orgel volgde bij Joost Vermeiren en muziekschrijver bij Peter Testelmans. Vorig jaar behaalde hij zijn masterdiploma aan het Lemmensinstituut te Leuven. Hij studeerde orgel in de klas van Luk Bastiaens en Reitze Smits en volgde ook klavecimbel bij Kris Verhelst. Om zich te verdiepen in diverse stijlen volgde hij masterclasses bij o.a. Louis Robilliard en Jean-Baptiste Robin.

Onlangs is Jeroen aangesteld als titularis-organist van het nieuwe Schumacherorgel in Genk. Regelmatig verzorgt hij concerten en concertmissen als solist en samen met o.a. hoboïste Veerle Huskens. In 2005 en 2007 werd hij laureaat van de wedstrijd tijdens de Vlaamse Orgeldagen en in 2008 werd hij laureaat van 'Dexia Classics' (wedstrijd voor jong talent).

TOELICHTING

Het virtuoze Praeludium in G van **Bruhns** is geschreven in de typisch Noord-Duitse stijl uit de 17e eeuw, in navolging van Bruhns' leermeester Dietrich Buxtehude. Het begint met een briljante toccata, vervolgens een zesstemmige fuga (met twee stemmen in het pedaal), een middendeel, nog een fuga en ten slotte een eindtoccata.

In 1706 werden twee bundels met orgelwerken van **Guilain** gepubliceerd onder de naam "Pièces d'orgue pour le Magnificat sur les huit tons différents de l'église". Per kerktoon was er een suite van korte orgelwerken die bedoeld waren om in de liturgie alternerend uitgevoerd te worden met het gezongen Gregoriaanse Magnificat. De Suite du Premier Ton is feitelijk een klassiek voorbeeld van de Franse orgelkunst uit de 17e/18e eeuw, waarbij de titels van de werken duiden op de te gebruiken registraties en de karakters die daaruit volgen.

Het Trio super "Allein Gott in der Höh sei Ehr" is één van de beroemdste koraaltrio's van **Bach**. Het is muzikaal vergelijkbaar met delen van zijn trisonates voor orgel: inventief, sprankelend, en concertoachtig. De drie stemmen zijn gebaseerd op motieven uit de koraalmelodie. Het trio bestaat uit drie elementen: een fugatische uitwerking van een herhalings-thema (ritornello), een passage met o.a. gebroken akkoorden en lange trillers en tenslotte een herhaling van het begin. Opvallend aan de herhaling is dat Bach de eerste twee zinnen van het koraal laat horen in het pedaal.

De Sinfonia opent de feestelijke Cantate BWV 29 "Wir danken dir, Gott, wir danken dir", één van de zogeheten "Ratswechsel Kantates", geschreven voor de inhuldiging van een nieuw stadsbestuur in Leipzig in 1731. Bach gebruikte voor de Sinfonia een eerder geschreven compositie, namelijk een stuk voor viool solo (BWV 1006). De vioolpartij arrangeerde hij voor orgel en hij schreef er een orkestbegeleiding bij. **Alexandre Guilmant** bewerkte het stuk voor orgel door het samenvoegen van de solopartij en de orkestbegeleiding.

Jeanne Demessieux was organiste te Parijs (o.a. van La Madeleine), en zeer beroemd als virtuoos. Haar "Prélude et Fugue" laat een zeer eigen idioom horen, waarbij toch ook de invloeden van haar leermeester Marcel Dupré waarneembaar zijn. De Prélude

wordt gekenmerkt door een doorgaande beweging in kwintolen. De Fugue is bitonaal van opzet; in plaats van de beantwoording van het thema in de dominant klinkt deze in een overmatige kwart. Als het thema in C-groot klinkt, klinkt de beantwoording in Fis-groot. Het geeft de fuga een ongebruikelijk karakter. Gepaard met polyritmiek en kleurrijke harmonieën is dit een interessante, 20^e-eeuwse versie van de klassieke 'prelude en fuga' opzet.

De Oostenrijkse concertorganist **Anton Heiller** wijdde zich vooral aan de muziek van Bach. Bovendien is zijn compositiestijl geïnspireerd door Bachs contrapuntische schrijfstijl. De composities van Heiller kunnen daarom worden omschreven als modern polyfoon. Hij volgt daarbij het voorbeeld van o.a. Paul Hindemith. Heiller improviseerde zijn variaties op het koraal "Nun komm, der Heiden Heiland" tijdens een concert in 1972.

De "Suite Évocatrice" van **Charles Tournemire** (die organist was van de Sainte-Clotilde in Parijs) werd geschreven als een hommage aan de klassieke Franse orgelkunst van componisten als Couperin, Clérambault, De Grigny en Guilain, die al eerder in het programma klonk. Verwijzingen naar de Franse barokmuziek zijn onder meer te vinden in de gebruikte 'klassieke' registraties en de vele versieringen. De eigen harmonische taal van Tournemire blijft echter steeds aanwezig. De Suite wordt levendig afgesloten met de fraaie Caprice.

De Duitse componist **Max Reger** produceerde een grote hoeveelheid composities waaronder een zeer groot deel voor orgel. Daarnaast was hij actief als docent en uitvoerend musicus. Het 5^e en 6^e deel van Opus 59 is een voorbeeld van zijn voorliefde voor de traditionele vormen en de polyfonie van Bach. Beide delen zijn te combineren als Toccata en Fuga. De Toccata begint met een luide, krachtige presentatie van een stijgende beweging, gevolgd door grote en dissonante akkoorden. Beide motieven ontwikkelen zich verder en maken plaats voor een rustig intermezzo. Dit intermezzo wordt abrupt gevolgd door een krachtige herhaling van de openingsmotieven die naar een krachtig slot leiden. De Fuge ontvouwt zich breed en langzaam en bouwt een vierstemmig koraalachtig contrapunt op. De melodische contouren van het eenvoudige subject (thema) vertoont grote overeenkomsten met het subject van de C-majeur fuga (BWV 846) uit Bachs Wohltemperierte Klavier.

Felix Mendelssohn-Bartholdy had sinds zijn kindertijd een grote voorliefde voor het orgel. Zijn belangrijkste orgelwerken zijn de '6 sonaten', opus 65. De zesde sonate begint met de koraalzetting op het koraal 'Vater unser im Himmelreich'. Daarna volgen een aantal variaties op deze melodie. Het werk eindigt met een fuga en een ingetogen finale.

De Lied-Symphony van de Vlaamse organist en componist **Flor Peeters** werd geschetst tijdens de vliegzeizen over het Amerikaanse continent gedurende zijn tournee in 1947. De vijf delen zijn een persoonlijke hommage aan de schepping. Opvallend aan Lied to the Flowers is het verfijnde gebruik van klankkleuren. De (modale) melodie wordt aan het begin in een vrij ritme weergegeven, gevolgd door een variatie. Creatief is de daaropvolgende antifonale afwisseling, hier wordt een éénstemmig recitatief beantwoordt door een koraalachtige harmonisatie. Daarna keert het begin terug, gevolgd door een gedragen Andante religioso. Lied to the Sun is een briljante toccata. Het glorieuze hoofdthema wordt gespeeld in het pedaal begeleid door snelle figuren in de handen. Een tweede thema verschijnt in de handen en wordt gaandeweg afgewisseld met het hoofdthema. Ten slotte keert het begin terug en wordt het deel groots afgesloten.

Zaterdag 19 juli, 15.00 uur

Gildas Delaporte, beiaard

Claude Balbastre
(1724 - 1799)

- *La Laporte*

Uit het opera repertoire:

Jean-Baptiste Lully
(1632 - 1687)

- *Chaconne* (Phaeton)
Klavencimbel bewerking Jean Henry d'Anglebert

Wolfgang Amadeus
Mozart (1756 - 1791)

- *Canzona Cherubino* (Le Noce di Figaro)

Hector Berlioz
(1803 - 1869)

- *Menuet des feux follets* (La damnation de Faust)

Gaetano Donizetti
(1797 - 1848)

- *Una furtiva lagrima* (L'elizir d'amor)

Giuseppe Verdi
(1813 - 1901)

- *Preludio* (La Traviata)

Giacomo Puccini
(1858 - 1924)

- *Aria Caravadossi* (La Tosca III acte)

Franz Lehár
(1870 - 1948)

- *Vilja Lied* (Die lustige Witwe)

George Gershwin
(1898 - 1937)

- *Summertime* (Porgy and Bess)

Uit het concertrepertoire:

Joseph Haydn
(1732 - 1809)

- *Pianoconcert*
Deel II
Deel III

voor beiaard bewerkt door Gildas Delaporte

Zie pagina 36 voor een cv van **Gildas Delaporte**.

Zaterdag 19 juli, 16.15 uur

Aart Bergwerff, orgel

- Johann Sebastian Bach (1685 - 1750) - *Tocatta en fuga in d kl.t.*, BWV 913
arr. Max Reger (1873-1916)
- Gabriel Pierné (1863 - 1927) - *Trois pièces*, opus 29:
Prélude
Cantilène
Scherzando de concert
- César Auguste Franck (1822 - 1890) - *Fantaisie en ut majeur*, opus 16
- Charles-Marie Widor (1844 - 1937) - Uit: *Symphonie VI* in g kl.t., opus 42
Intermezzo
- Simeon ten Holt (1923 - 2012) - Uit *Perpetuum*:
Thema en coda
arr. Aart Bergwerff (*1961)

Aart Bergwerff speelt orgel sinds zijn 7e jaar en studeerde aanvankelijk orgel, koordirectie en kerkmuziek aan het Rotterdams Conservatorium. Hij oriënteerde zich verder in Noord-Duitsland, Italië en Parijs, en studeerde onder meer bij Harald Vogel en bij Marie-Claire Alain. Hij besloot zijn studie bij Alain in Parijs met het behalen van de Prix de Virtuosité. Aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag studeerde hij improvisatie bij Bert Matter en behaalde hij de Aantekening Improvisatie Orgel.

Aart Bergwerff won prijzen op internationale orgelconcoursen in Brugge (1985), Lausanne (1987) en Groningen (1989). In 2003 werd hij onderscheiden met de zilveren medaille van de Société Académique 'Arts, Sciences et Lettres' vanwege zijn verdiensten voor de Franse orgelcultuur.

Aan het Rotterdams Conservatorium, onderdeel van Codarts, Hogeschool voor de Kunsten, is hij sinds 1994 hoofdvakdocent orgel en doceert hij ook improvisatie en orgelbouw.

Aart Bergwerff is orgeladviseur bij restauratie en nieuwbouw van orgels. Als concertorganist treedt hij veelvuldig op in concerten en festivals in binnen- en buitenland. In oktober jl. maakte hij zijn debuut in het meest prestigieuze orgelfestival ter wereld Toulouse-Les-Orgues.

Op 29-jarige leeftijd werd hij in 1990 benoemd tot organist van de Lutherse kerk te Den Haag en werd daarmee de vaste bespeler van één van de fraaiste historische orgels in

Nederland, het in 1762 gebouwde orgel van Johann Heinrich Hartmann Bätz. Dit instrument heeft met zijn grote wendbaarheid een grote invloed op Aart Bergwerffs avontuurlijke muzikale denken, immers het orgel is de synthesizer-avant-la-lettre. Vanuit die gedachte initieert hij thans avontuurlijke projecten met het kerkorgel, van Canto Ostinato tot producties met videokunstenaar Jaap Drupsteen, welke projecten worden uitgebracht op zijn eigen label Art Unorganized.

In april 2012 werd Aart Bergwerff tevens benoemd tot organist van de Grote Kerk te Breda en daarmee tot vaste bespeler van het vierklaviers Flentrop-orgel. Meer informatie op www.aartbergwerff.org.

*Na zijn studie bij de Bergense componist Jacob van Domselaer vertrok **Simeon ten Holt** in 1949 naar Parijs, waar hij aan de École Normale de Musique de Paris lessen volgde van Arthur Honegger en Darius Milhaud. In 1954 keerde hij terug naar Bergen. In de loop van de jaren vijftig componeerde hij Bagatellen en een aantal stukken waarin de door hemzelf ontwikkelde diagonaalgedachte tot uiting kwam: Diagonaalmuziek (1956-1958), Diagonaalsuite (1957) en Diagonaalsonate (1959). Die gedachte hield in het simultaan gebruiken van complementaire toonsoorten in tritonusverhouding. Op die manier kon Ten Holt vrijer omgaan met de tegenstelling tussen tonaliteit en atonaliteit.*

Vanaf 1961 raakte Ten Holt onder de invloed van het serialisme. Cyclus aan de waanzin (1961) was daarvan de eerste uiting. Tevens publiceerde hij artikelen in het literair tijdschrift Raster, trad hij op als pianist, was hij actief in het Bergense kunstleven en experimenteerde hij met elektronische muziek en muziektheater. Van 1970 tot 1987 gaf Ten Holt les in hedendaagse muziek aan de Academie voor beeldende kunsten in Arnhem (later als ArtEZ Academie voor beeldende kunsten Arnhem opgegaan in de huidige ArtEZ hogeschool voor de kunsten).

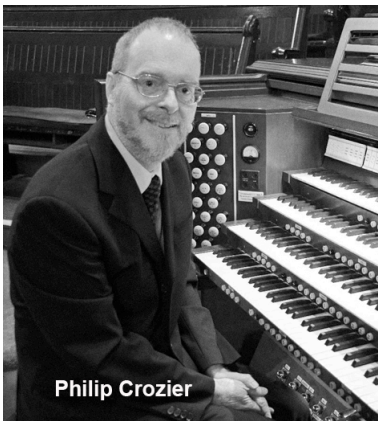
In de jaren zeventig zwoer Ten Holt de seriële methode af. Hij werkte vervolgens jarenlang (1975-1979) aan Canto Ostinato dat veel succes opleverde. Volgens dezelfde op herhaling en tonaliteit gebaseerde gedachte ontstonden in de loop der jaren meer lange pianostukken: Lemniscaat (1983), Horizon (1985), Incantatie IV (1990) en Méandres (1999). Ten Holt noemde de stukken afspiegelingen van zijn eigen innerlijk, in tegenstelling tot de "formalistische" werken die hij vóór Canto Ostinato schreef.

Uitvoeringen van zijn muziek waren niet zelden totaalevenementen, waarbij zowel de pianisten als het publiek elkaar aflosten, vanwege de mogelijkheid om een stuk uren te laten duren. Een uitvoering van Lemniscaat in Bergen bijvoorbeeld nam bijna een etmaal in beslag. Het stuk werd op diverse ongebruikelijke locaties uitgevoerd — onder meer in de hal van het station Rotterdam Centraal. In 2007 verzorgde pianist Jeroen van Veen met zijn ensemble een uitvoering van Canto Ostinato op vijf Fazioli-concertvleugels in station Utrecht Centraal.

Zaterdag 26 juli, 16.15 uur

Philip Crozier, orgel

- Josef Gabriel Rheinberger (1839 1901) - *Sonata No. 3* in G major (Op. 88)
Pastorale – Intermezzo - Fugue
- Jehan Alain (1911 - 1940) - *Postlude pour l'office de Complies* (JA 29)
- Carl Philipp Emanuel Bach (1714 - 1788) - *Sonata No. 5* in D (Wq70/5, H86)
Allegro di molto - Adagio e mesto - Allegro
- Johan Sebastian Bach (1685 - 1750) - *Aria in F*, BWV 587
- Nicolaus Bruhns (1665 - 1697) - *Praeludium in E minor* ("Great")
- Denis Bédard (*1950) - *Adagio*
- Augustin Barié (1883 - 1915) - *Toccatà* (Op. 7, No. 3)

Philip Crozier (geboren in Preston, Engeland) begon op zijn zesde jaar met pianolessen. Ook zong hij mee in de dagelijkse koordiensten van de kathedralen van respectievelijk Blackburn en Carlisle. Al vroeg kreeg hij belangstelling voor het orgel en begon op zijn zestiende met zijn orgelstudies. Als scholier nog ontving hij het ARCO-diploma en twee jaar later het LRAM-diploma voor orgelspel. In 1979 studeerde hij af aan de universiteit van Cardiff, waar hij in 1978 en 1979 de Glynne Jones prijs voor orgel won. Hij zette zijn studie voort in Parijs bij de blinde organist André Marchal, aan wie hij in 1981 een uitvoering van de complete orgelwerken van César Franck opdroeg.

Philip Crozier heeft in Europa en Noord-Amerika tal van orgelrecitals gegeven. Zo voerde hij in 1990 het gehele orgeloeuvre van Jehan Alain uit en verzorgde hij in 1995 de Canadese première van de *Hommage à Henry Purcell* van Petr Eben op verzoek van Eben zelf. In 1984 verhuisde hij naar Canada. In het recente verleden maakte hij een aantal cd's met solo-orgelwerken van Petr Eben. Als duo concerteerde Philip met Sylvie Poirier in Noord- en Zuid-Amerika, Canada, Europa, Azië en Australië. Radio-uitzendingen van hun spel waren te beluisteren via de Nationale Radio van Canada, Polen en Estland.

In 1986 werd Philip Crozier benoemd tot Director of Music van de St. James United Church in Montreal. Geregeld wordt hij gevraagd voor het begeleiden van diverse koren en instrumentale groepen.

*De componist, organist en leraar **Josef Gabriel Rheinberger** was buitengewoon begaafd, en verwierf al grote bekendheid toen hij slechts 5 jaar oud was. Hij ontving toen al lessen in theorie, pianoforte en orgel van Sebastian Pohly, een gepensioneerde schoolmeester in Schlanders. Daarvoor werd speciaal voor hem een los orgelpedaal gemaakt. Hij was nog maar 7 jaar toen hij al organist was in zijn parochiekerk, en op de leeftijd van 8 componeerde hij een mis voor drie stemmen. Na korte tijd lessen van koordirigent Schmutzer in Feldkirch te hebben genoten, bezocht hij het conservatorium in München van 1851-1854, waar hij zijn medestudenten al snel overvleugelde. Zijn muzikale opleiding eindigde met een cursus onder Franz Lachner.*

In 1859, nog maar 20 jaar oud, werd Josef Rheinberger leraar piano en later muziektheorie aan het conservatorium van München, een plaats waaraan hij tot een paar maanden voor zijn dood verbonden bleef. Naast zijn taken als leraar was hij achtereenvolgens organist aan de Sankt Michaels-Hofkirche, dirigent van de Münchener Oratorienverein, en repetitor van de soloartisten van de koninklijke opera. In 1867 werd hij hoogleraar voor orgel en compositie aan het conservatorium, en werd inspecteur van de nieuw opgerichte Königliche Akademie der Tonkunst, nu de Hochschule für Musik und Theater München.

Als componist was Josef Rheinberger opmerkelijk vanwege zijn vindingrijkheid, meesterlijke techniek, en een edele, degelijke stijl. Onder zijn tweehonderd composities zijn oratoria (met name Christoforus en Monfort), twee opera's, cantates voor soli, koor en orkest (de Ster van Bethlehem, Toggenburg, Klärchen auf Eberstein, enzovoort); kleinere werken voor koor en orkest; symfonieën (Wallenstein), en ouvertures en kamermuziek voor diverse combinaties van instrumenten. Het belangrijkste van al zijn instrumentale werken zijn zijn twintig sonates voor orgel, de meest opvallende werken in deze vorm sinds Felix Mendelssohn Bartholdy.

Rheinberger schreef vele werken op liturgische teksten, te weten twaalf missen (een voor dubbel koor, drie voor vier a capella stemmen, drie voor vrouwenstemmen en orgel, twee voor mannenstemmen en een met orkest), een requiem, Stabat Mater, en een groot aantal motetten en kleinere stukken. Als kunstwerk zijn de missen van Rheinberger zeer fraai, maar sommige zijn gebrekking in hun tekstbehandeling. Rheinbergers leerling Joseph Renner Jr. (1868 - 1934) heeft er vijf bewerkt, en maakte deze geschikt voor liturgisch gebruik.

Zaterdag 2 augustus, 16.15 uur

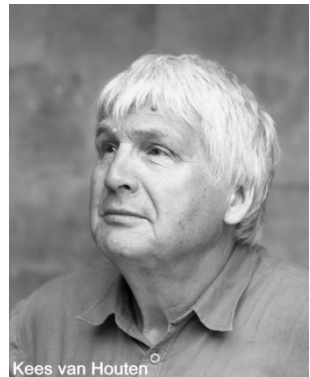
Kees van Houten, orgel

- Louis Marchand (1669-1732) - *Dialogue en ut majeur* (1696)
- François Couperin (1668-1733) - Uit: *Messe pour les Couvents*
5ème couplet du Gloria: Cromorne sur la Taille
- Johann Sebastian Bach (1685-1750) - Twee Schübler-koralen:
Wer nur den lieben Gott lässt walten, BWV 647
Meine Seele erhebt den Herren, BWV 648
- Dietrich Buxtehude (1637-1707) - *Passacaglia in d-moll*, BuxWV 161
- Johann Sebastian Bach - Uit: *Leipziger Orgelkorallen*
O Lamm Gottes unschuldig, BWV 656 (3 versus)
- Louis Vierne (1870-1937) - Uit: *24 Pièces en style libre, Opus 31*
Pastorale
- César Franck (1822 - 890) - *Final*, Opus 21

Kees van Houten werd in 1940 geboren te Helmond. Na een gymnasiumopleiding studeerde hij aan het Brabants Conservatorium te Tilburg de hoofdvakken piano en orgel bij respectievelijk Paul Niessing en Hub. Houët. In 1963 behaalde hij de onderwijsakte B piano en in 1965 het solodiploma orgel. Hij won prijzen bij improvisatieconcoursen te Bolsward en St. Albans (Engeland).

Sinds 1957 is Kees van Houten organist van de St. Lambertuskerk te Helmond, waar hij het historische Robustelly orgel uit 1772 bespeelt. Van 1971 tot 1992 was hij hoofdvakdocent orgel aan de Hogeschool voor de Kunsten, Faculteit Muziek, te Utrecht.

Van Houten schreef vele boeken. Samen met Marinus Kasbergen maakte hij vanaf 1972 een diepgaande studie van de getallensymboliek in de muziek van J.S. Bach. Deze studie resulteerde in de boeken *Bach en het getal* (1985) en *Bach, die Kunst der Fuge en het getal* (1989). Vele andere boeken volgden, waaronder *het Orgelbüchlein* (1992), *Dritter Theil der Clavier Übung* (1997) en *de Leipziger Orgelkorallen* (1997). Deze uitgaven werden gecompleteerd met CD opnamen van deze werken op het Robustelly orgel te Helmond. In 1998 verscheen het boek *Ich kenne des Menschen nicht*, over de Kruisvorm in Bachs Matthäuspasion, vervolgens *propter magnam gloriam tuam* over Bachs Hohe Messe (2002), *De Universele Bach, voor kenner en liefhebber* (2006), *Tönet, ihr*

Kees van Houten

Pauken! Erschallet, Trompeten! over het openingskoor van het Weihnachts-Oratorium (2010), *Die Kunst der Fuge, een pythagoreïsch raadsel. Contrapunctus 14, reconstructie en voltooiing* (2011) en *J.S. Bach, Johannes-Passion versus Matthäus-Passion* (2013) en *De Schübler-koralen van J.S. Bach* (2013).

Als concerterend organist treedt Kees van Houten op in binnen- en buitenland. Een heel bijzonder karakter hebben zijn concerten Bach rond de speeltafel. Indien mogelijk zit het publiek rond de orgelbank en ziet de organist spelen. Per werk wordt uitgebreid uitleg gegeven over de compositie en een thema of koraalmelodie apart voorgespeeld. Bij koraalbewerkingen wordt de relatie tekst - muziek behandeld.

Daarnaast geeft hij zowel voor vakmensen als voor amateurs en leken lezingen, workshops en interpretatiecursussen in Nederland en daarbuiten, met name over de muziek van Bach en heel speciaal over onderwerpen als Ars Retorica (relatie tekst - muziek) en het eeuwenoude pythagoreïsche en middeleeuwse drieluik Muziek - Getallenleer (Arithmetica) - Kosmologie. Meer informatie op www.keesvanhouten.nl.

TOELICHTING

Louis Marchand was naast Couperin een van de vermaardste klavecijnisten en organisten van zijn tijd. De schitterende '*Dialogue en ut majeur*' werd gecomponeerd in 1696 te Parijs. Na een markante fanfareachtige inleiding volgt een fraaie dialoog tussen de verschillende klavieren, met echo-effecten op het derde manuaal; het geheel in een Grand Jeu-registratie (combinatie van tongwerken, cornetten en grondstemmen). Het middendeel ademt met zijn mooie harmonieën een verheven rust. Hierna vormt een luchtig, speels trio de overgang naar het joyeus dansende laatste deel, dat uitmondt in een voornaam, koninklijk slot.

François Couperin componeerde voor orgel twee missen, een voor de parochie en een voor de kloosters. De verschillende onderdelen werden afwisselend met het gregoriaanse gezang uitgevoerd. In deze bezonken compositie laat het register 'cromorne' in de linkerhand een prachtige solo horen met veel Franse versieringen.

De zes *Schübler-koralen* danken hun naam aan een leerling van **Johann Sebastiaan Bach**, Johann Georg Schübler, die deze werken rond 1748 in druk uitgaaf. Vijf van deze stukken komen ook voor als koraalaria in cantates van Bach. In het zich vol vertrouwen en standvastig voortbewegende 'Wer nur' ligt de melodie in lange noten in het pedaal. Het door de vele seufzer-figuren schrijnend klinkende 'Meine Seele' laat de koraalmelodie uitkomend horen in de bovenstem

De passacaglia is een variatievorm waarbij in de bas (pedaal) een rustig thema in lange notenwaarden onophoudelijk terugkeert, terwijl in de manuaalstemmen allerlei variaties tegen dit thema optreden. De *Passacaglia in d-moll* van **Dietrich Buxtehude** bestaat uit vier karakteristieke secties, elk met hun eigen affect en toonsoort (achtereenvolgens d-moll, F-dur, a-moll en weer d-moll). Het bathema bestaat uit 7 noten en verschijnt in elke sectie 7 keer. In totaal klinkt het thema dus 28 maal. Het is niet onwaarschijnlijk dat de componist zich bij dit prachtige werk heeft laten inspireren door de 4 maanfasen van elk 7 dagen, respectievelijk nieuwe maan, 1^e kwartier, volle maan en laatste kwartier.

Over het bekende passielied "*O Lamm Gottes unschuldig*" componeerde **Bach** drie verzen die zonder onderbreking in elkaar overgaan. In het eerste vers, driestemmig en zonder pedaal, ligt de melodie, nu en dan licht versierd, in de sopraan; in het tweede, eveneens driestemmig manualiter, ligt zij in de middenstem (alt). De beide andere stemmen laten steeds een rustig bewegende contrapuntische uitwerking horen. Aan het eind van het tweede vers zorgen rijk dalend guirlandes voor een breken van de

spanning, waarna het pedaal de koraalmelodie op monumentale wijze voor de derde keer laat binnentreden. De subjectief klagende atmosfeer van de eerste twee coupletten verandert compleet in een open, koninklijke muziek van het Lam dat het lijden overwonnen heeft.

Louis Vierne werd te Poitiers geboren. Hij studeerde bij Franck en Widor en werd organist van de Saint Sulpice en de Notre Dame te Parijs. Hij componeerde een groot aantal orgelwerken, die net als die van Franck geschreven zijn voor het Cavallé-Coll-orgeltype, dat zeer beïnvloed is door de klankmogelijkheden van het orkest. De Pastorale laat een weemoedige melodie horen in een wiegende 6/8 maat. Bewegelijke, hoge fluitklanken zorgen voor een speels tegenspel.

De Final van **César Franck**, het laatste van zijn 'Six pièces', is van heroïsche allure. Het zou kunnen fungeren als een feestelijke in- of uittocht met bazuinen en klaroenen, zoals die in het hoofdmotief van de grote pedaalsolo aan het begin ondubbelzinnig weerklinken. Deze pedaalsolo wordt tot tweemaal toe onderbroken door een verbindingsgroep op het derde klavier, waarna ook de manualen worden ingeschakeld in het geschal der trompetten. Een lyrisch zangthema in minder felle tinten besluit de expositie. Dan volgt een uitgebreide doorwerking, waarin het zangthema overheerst, ondersteund door een vlotte triolenbeweging. Ze eindigt in stijgende fanfares in de manualen, die vanzelf de reprise van het hoofdthema voorbereiden, thans in de manualen in plaats van in het pedaal. Ook het zangthema keert terug, nu echter in dezelfde feestklanken als het beginthema. Een briljant coda, waarin de fanfare-motieven nog eens alle kansen krijgen, besluit deze imposante compositie.

***François Couperin** is het belangrijkste en bekendste lid van de Couperin componistendynastie. Couperin, bijgenaamd 'Le Grand', wordt gerekend tot de meest vooraanstaande barokcomponisten, en met name van klavecimbelmuziek. Zijn klavecimbelmuziek wordt gekenmerkt door een sterk idiomatisch karakter, zowel voor wat betreft haar zeer persoonlijke stijl als voor de nauwe verbintenis ervan met de eigenschappen van het instrument. Naast zijn klavecimbelmuziek schreef Couperin orgelmuziek, religieuze en wereldlijke vocale muziek en kamermuziek. Bovendien publiceerde hij theoretische werken over het spelen van het klavecimbel (*l'Art de toucher le clavecin*) en over het begeleiden in de muziek *Règles pour l'accompagnement*.*

*Charles Couperin overleed, net als zijn broer, op jonge leeftijd, en de toen 10-jarige François Couperin erfde zijn vaders organistenpost aan de St. Gervais te Parijs. De organist Jacques Thomelin ontfermde zich over hem en bracht hem een solide basiskennis van het contrapunt bij, kennis die hij al vroeg ten toon spreidde in zijn eerste werk, de *Pièces d'orgue* (1690). Eigenlijk zou Couperin de post pas mogen bezetten als hij 18 was geworden, maar de interim-organist, Michel-Richard Delalande, had gezien zijn zware functie aan het hof er geen bezwaar tegen dat François Couperin al eerder geïnstalleerd werd. Met steun van Delalande verwierf Couperin in 1690 een 'privilege du Roi', een officiële vergunning, in dit geval voor het publiceren van muziek. Het jaar ervoor was hij getrouwd met Marie-Anne Ansault, die belangrijke familieconnecties had in het maatschappelijk leven: zo zijn de eerste twee klavecimbelboeken opgedragen aan belangrijke overheidsfunctionarissen. De goede connecties zorgden ervoor dat hij in 1693, als organist, toegang aan het hof kreeg, als opvolger van Thomelin, naast Jean-Baptiste Buterne, Guillaume-Gabriel Nivers en Nicolas Lebègue.*

Zaterdag 9 augustus, 15.00 uur

Joost van Balkom, beiaard

- *Matthias van den Gheyn   - *Preludium I*
(1721 - 1785)
- *Robert Lannoy   - *Ballet des petits canards*
(1915 - 1979)
- *Jacques Maassen   - *Reflexies*
(*1947)   (bekroond met de Toon van Balkom prijs (1975))
- *Sjef van Balkom   - *Schumann variaties*
(1922 - 2004)
- *Gerard Boedijn   - *Kleine suite (1957)*
(1893 - 1972)
- *** Jerrold Lewis Bock   - *Uit: Musical Anatevka*
(1928 - 2010)   Enkele delen
- *** Cole Porter   - *Jazz + improvisatie*
(1891 - 1964)   Night and day
    My heart belongs to daddy
- **Toon van Balkom   - *Variaties over "Zeg Kwezelke"*
(1886 - 1958)
- **Sjef van Balkom   - *Noord Brabant suite*
(1922 - 2004)
- **Jan Koetsier   - *Piet Hein variaties*
(1911 - 2006)

* oorspronkelijk voor beiaard geschreven muziek

** oorspronkelijk voor beiaard geschreven muziek gebaseerd op een volkslied

*** arrangementen voor beiaard bewerkt door Joost van Balkom

Joost van Balkom (*1959) studeerde klarinet aan het Brabants conservatorium bij Piet Jeegers, compositie aan het Koninklijk Conservatorium bij Louis Andriessen, Frederic Rzewski, Diederick Haakma Wagenaar en Dick Raaimakers en beiaard aan de l'École Française de Carillon te Douai (Frankrijk) bij Jacques Lannoy. Hij is beiaardier van 's-Hertogenbosch, Boxtel en Drunen. Daarnaast geeft hij klarinet- en saxofoonles, harmonieles (aan de piano) en compositieles, aan verschillende kunstinstellingen.

Hij schreef composities en arrangementen voor verschillende bezetting voor onder andere de festivals Oorproeven, November Music, de Boulevard, Jazz in Duke Town, Magisch Maastricht en Gaudeamus Muziekweek. In 2007 was hij medeoprichter van de Regionale Muziekschool te Bodegraven. In 2012 was hij medeoprichter van de Regionale Muziekschool 's-Hertogenbosch.

Hij treedt regelmatig op in binnen- en buitenland. De laatste jaren heeft hij een samenwerkingsverband met beeldend kunstenaar en uitvinder Bert Vogels, waarmee hij verschillende grote festivals afreisde. In 2015 viert Den Bosch dat

honderd jaar geleden Joosts grootvader Toon werd aangesteld als stadsbeiaardier. Voor dit jubileum heeft hij in samenwerking met Fort van de Verbeelding een groot community project over de beiaard ontwikkeld.

Jan Koetsier was een Nederlandse componist, muziekpedagoog en dirigent. Koetsier vertrok met zijn ouders in 1913 naar Berlijn, waar zijn vader een aanstelling aan de toneelschool van het Duitse theater kreeg en zijn moeder een studiebeurs voor een zangopleiding. Gedurende de Eerste Wereldoorlog had zijn moeder een baan bij de opera in Leipzig en Jan Koetsier leefde een bepaalde tijd bij verwanten in Nederland. Vermoedelijk heeft hij daar eerste impressies verzameld voor zijn later belangrijk oeuvre voor koperblaasinstrumenten.[1] Van 1927 tot 1934 studeerde hij compositie aan de Hochschule für Musik Berlijn bij Waldemar Lütschg (piano), bij Walther Gmeindl, Julius Prüwer en Alexander von Zemlinsky (orkestdirectie). Verder studeerde hij klarinet bij zijn medestudent Harald Genzmer.[1] Hij raakte bevriend met Artur Schnabel, Leonard Shure en Siegfried Borris, die hem vooral in zijn stijl van componeren alsook bij zijn werkzaamheden als dirigent beïnvloedden.[1] Daarna was hij kapelmeester aan het stedelijk theater in Lübeck en Berlijn (Deutsche Musikbühne, Deutsche Landesbühne en een omroepmaatschappij) alvorens hij in 1942 bij de nieuw opgerichte Kameropera in Den Haag kwam. Later dat jaar werd hij tweede dirigent onder Willem Mengelberg bij het Amsterdamse Concertgebouworkest. In 1949-50 was hij korte tijd werkzaam bij het Residentie Orkest en het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, maar in 1950 toog Koetsier weer naar Duitsland en was vervolgens tot 1966 dirigent van het Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks naast Eugen Jochum resp. Rafael Kubelik. Van 1966 tot 1976 was hij bij de Hochschule für Musik in München professor in orkestdirectie. Vanaf 1966 richtte hij zich ook meer op componeren dan op dirigeren. Koetsier werd in 1994 onderscheiden met de Orde van Verdienste van de Bondsrepubliek Duitsland. Jan Koetsier werd 94 jaar oud.

Zaterdag 9 augustus, 16.15 uur

Anne-Gaëlle Chanon, orgel

Louis Vierne (1870 – 1937)	- <i>Cathédrales</i>
Jehan Alain (1911 – 1940)	- <i>Variations sur un thème de Clément Janequin</i>
Anonyme anglais (16ème siècle)	- <i>Uppon La mi ré</i>
Maurice Duruflé (1902 – 1986)	- <i>Fugue sur le thème du carillon des heures de la Cathédrale de Soissons</i>
Louis Vierne	- <i>Naiades</i>
Jehan Alain	- <i>Deux Danses à Agni Yavishta</i>
Pierre Farago (*1969)	- <i>Adusque terrae limitem</i>
Jehan Alain	- <i>Aria</i>
Thierry Escaich (*1965)	- <i>Cinq versets sur Victimae Paschali</i>

Anne-Gaëlle Chanon

Anne-Gaëlle Chanon werd in 1982 geboren in een familie van musici, en speelde al viool, klavecimbel en piano voordat zij zich op het orgel richtte. Zij behaalde bij Jean Boyer en Liesbeth Schlumberger (Conservatorium van Lyon) de Mastergraad met lof, en studeerde verder bij Lorenzo Ghielmi (Accademia Internazionale della Musica Antica in Milaan). In 2005 won ze de 1e prijs van het 9e *Concours International d'Orgue Xavier Darasse* in Toulouse, en in 2007 de 3e Prijs van het 15e *Concours International d'Orgue Paul Hofhaimer* in Innsbruck. Haar concertcarrière voerde haar naar de mooiste historische en recente instrumenten en ze speelde in veel landen (Europa, Japan, en Midden-Amerika). Van 2000 - 2003 was ze organist aan het Aartsbisschoppelijke Saint Jean de Lyon, van

2003 – 2005 aan Sant' Alessandro te Milaan en sinds 2006 is ze als organist verbonden aan de Gereformeerde Kerk van Marais te Parijs. Zie ook www.annegaellechanon.fr.

Anne-Gaëlle Chanon heeft als solist gewerkt met het Ensemble Douce Mémoire (dirigent Denis Raisin - Dadre) en het Orchestre de Picardie (gedirigeerd door Arie van Beek). Verder is ze begeleider van het kamerkoor Exprime (dirigent Jérôme Polack). Verschillende composities zijn aan haar opgedragen ("Boreas" van Peter Farago in 2014, en composities van Guy Olivier Ferla en Pieter-Jelle de Boer). Zij regisseerde verbindingen tussen de kunsten met acteur Alain Carré (de show *Inferno e Paradiso, Un Conte de Noël*) en in een performance met de schilder Béna en de fluitiste Raquele Magalhães (opgevoerd in 2014 in Amsterdam).

Anne-Gaëlle ontving diverse beurzen, waaronder die van het programma Déclic de Cultures France, in samenwerking met Radio France, en Mécénat Musical Société Générale. Ze bezit het Certificat d'Aptitude om orgelonderwijs te mogen geven. Na eerst een orgelklas te zijn begonnen aan het Conservatoire à Rayonnement Régional (CRR) van Aubervilliers-La Courneuve, is ze momenteel leraar aan het Conservatoire à Rayonnement Départemental (CRD) van Saint-Quentin. Ze is deed onderzoek naar de componist Jehan Titelouze en heeft verschillende artikelen hierover geschreven.

*Het leven van **Louis Vierne** werd gekenmerkt door voortdurende tegenslagen. Hij werd zo goed als blind geboren. Op zevenjarige leeftijd onderging hij een operatie waardoor hij gedeeltelijk kon zien en zonder hulp over straat kon. Na 1918 werd hij echter geheel blind en was hij*

De jonge Vierne kreeg zijn eerste muzieklessen van zijn oom Charles Colin, hoboïst en organist en winnaar van de Prix de Rome. Hij werd van 1881 tot 1890 opgeleid aan het Institut National des Jeunes Aveugles (het nationale blindeninstituut). Hij won er de eerste prijs voor zowel viool als piano. Hij ging daarna studeren aan het Conservatoire de Paris, waar hij korte tijd les had van César Franck. Na diens spoedige overlijden studeerde hij verder bij Charles-Marie Widor. In 1894 won hij de Prix du Conservatoire, waarna hij Widor's assistent werd in zowel de Église Saint-Sulpice als het Conservatoire de Paris. In die tijd werd Vierne zelfs 'Widor-junior' genoemd. Toen Widor daar werd opgevolgd door Alexandre Guilmant, werd hij ook diens assistent.

Zijn composities bouwen verder op de werken van Charles-Marie Widor, maar zijn dikwijls qua harmoniek complexer van aard. Sommigen horen in zijn werk de weerspiegeling van de grootse, rijk geornamenteerde architectuur van de Notre-Dame van Parijs. De zes symfonieën die Vierne voor het Frans-romantische orgel schreef worden wel als interessanter beschouwd dan de tien van Widor voor dit instrument. Ze zijn vooruitstrevender van klank: het harmoniegebruik is 'moderner', vanwege een frequent toegepaste chromatiek en geraffineerder dan bij Widor. Daarom sluit de muziek van Vierne meer aan op die van César Franck. Ook invloed van Fauré is merkbaar. De ontstaansjaren van de eerste en derde symfonie liggen zo'n dertien jaar uit elkaar en dat is goed te horen. De fraaie eerste symfonie leunt sterk tegen Widor aan en klinkt wat 'klassieker' dan de derde en vijfde symfonie, die als absolute meesterwerken worden beschouwd.

Ondanks zijn fysieke handicap ontpopte Vierne zich als een belangrijke componist in diverse genres en bezettingen. Zo geldt zijn pianokwintet uit 1917, geschreven ter nagedachtenis aan zijn gesneuvelde zoon Jacques, als een van de hoogtepunten van dit kamermuziekgenre. Toch bleven alleen zijn orgelwerken algemeen bekend. Zij worden nog veel gespeeld. Hij gaf de orgelmuziek een nieuwe dimensie en werd gezien als een van de grootste organisten uit zijn tijd.

Zaterdag 16 augustus, 15.00 uur

Rosemarie Seuntiëns, beiaard

- Arcangelo Corelli
(1653 - 1713) - *Concerto Grosso nr 10 in C Maj Op 6*
arr. Gijsbert Kok
- Giuseppe Verdi
(1813 - 1901) - Uit *La Traviata*
Sempre Libera
- Uit: *Bella figlia dell'amore*
Kwartet
arr. Arie Abbenes
- Michel Fugain
(*1942) - Franse Chansons: *Belle Histoire*
- Yves Duteil
(*1949) - Franse Chansons: *Tarentelle*
arr. Rosemarie Seuntiëns
- Antonio Vivaldi
(1678 - 1741) - *Sonate 1 voor Cello en b.c. RV 47 Bes Maj*
arr. Anne-Marie Dennissen - de Waal
- Anonym - *Russisch/Hebreeuwse Klokken*
arr. Rosemarie Seuntiëns
- Alessandro Scarlatti
(1660 - 1725) - *Aria con flautino solo e mel mentre si sentira il canto d'un Rossignolo*
arr. Arie Abbenes
- Simeon ten Holt
(1923 - 2012) - *Canto Ostinato*
arr. Arie Abbenes

Rosemarie Seuntiëns werd geboren in klokkendorp Asten. Ze studeerde klassieke piano aan het Brabants Conservatorium te Tilburg. Verder studeerde ze beiaard, aan de Nederlandse Beiaardschool te Amersfoort, bij Arie Abbenes. Rosemarie is momenteel beiaardier van Asten, Eindhoven, Helmond, Roermond en Venray. Deze banen bieden haar veel muzikale uitdagingen en culturele mogelijkheden. Naast vele optredens in Nederland verzorgde ze concerten in België, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Portugal, en Tsjechië, en maakte ze verschillende concertreizen naar de VS.

Rosemarie ontwikkelde 'Roaming Bells', om de beiaard te promoten bij een groot publiek. Dit is een vernieuwende concertformule voor reizende beiaard met gevarieerde muziek die varieert van barok, klassiek, jazz tot house, in gedurfde combinaties met orkest, artiesten en solo-instrumenten. Hiermee oogst ze veel succes in binnen- en buitenland.

Rosemarie concerteerde op vele plaatsen, o.a. in Ohio USA (met het Lancaster Symphonic Orchestra, 2008), Praag (Kerstconcert Oude Markt, 2011), en op de Moldau in Tsjechië (2013). Andere hoogtepunten waren de Nationale Jamboree Nederland (2009), een concert voor Klokken en Elektrische gitaar met gitarist Cor Mutsers (2010), een concert met het Symfonieorkest Tilburgs Festival Orkest Asten (2011), een concert voor Koningin Beatrix bij de Opening Museum Klok en Peel Asten (2012), een Nieuwe Roaming Bells Show t.g.v. 800 jaar Asten (2012), Canto Ostinato van Simeon ten Holt voor twee vleugels met reizende beiaard (samen met Jeroen en Sandra van Veen te Asten, 2013). Meer informatie is te vinden op www.rosemarieseuntiens.nl en op www.roamingbells.nl.

Antonio Lucio Vivaldi werd geboren in Venetië, mogelijk tijdens een aardbeving. Zijn vader, die een kapper en violist was, hielp hem met zijn carrière in de muziek en meldde hem aan bij de Cappella di San Marco, waar vader Vivaldi zelf een vooraanstaand violist was.

In 1703 werd Vivaldi priester. Hij kreeg al snel de bijnaam *Il Prete Rosso* ("de rode priester"), vermoedelijk vanwege zijn rode haar. Vanaf 1704 hoefde hij niet meer deel te nemen aan de heilige mis in verband met zijn slechte gezondheid: hij leed aan astma. Weinig bekend is het feit dat het grootste deel van zijn werk in de eerste helft van de twintigste eeuw werd herontdekt, maar pas in de tweede helft uitgegeven. Sommige fluitsonates zoals *Il Pastor Fido* worden ten onrechte wel aan hem toegeschreven in plaats van aan Nicolas Chedeville. Tijdens zijn leven werden er al verschillende werken gepubliceerd. Zij kregen allen een opus nummer (van opus 1 tot opus 13). In de 20ste eeuw werden er verschillende pogingen ondernomen om een volledige catalogus van zijn werk op te stellen. De meest volledige catalogus is die van Peter Ryom, genaamd de *Ryom Verzeichnis*, gepubliceerd in 1973. De afkorting RV met nummer wordt meestal gebruikt om een werk te identificeren.

Vivaldi's muziek is vernieuwend. Zijn composities waren helder, met harmonische contrasten, en Vivaldi slaagde er vaak in vernieuwende melodieën en thema's te bedenken. Van belang is ook dat zijn muziek bedoeld was om ook de massa aan te spreken, in plaats van alleen de intellectuele elite. Het vrolijke karakter van zijn muziek weerspiegelt Vivaldi's eigen plezier in het componeren, en is een belangrijke reden voor de enorme populariteit van zijn werk. Vivaldi werd hierdoor ook snel beroemd in Frankrijk, een land dat toentertijd muzikaal gesproken erg opgesloten zat in bestaande structuren. Hij wordt wel beschouwd als één van de componisten die ervoor zorgde dat de Barokmuziek een impressionistische stijl kon ontwikkelen. Daarmee wordt hij soms gezien als voorloper van de componisten van de Romantiek. Johann Sebastian Bach werd sterk beïnvloed door zijn concerten.

Zaterdag 16 augustus, 16.15 uur

Jaap Zwart, orgel

- Max Reger
(1873 - 1916) - *Introduction und Passacaglia in d*
- Sigfrid Karg-Elert
(1877 - 1933) - *Schmücke dich, o liebe Seele*
- Aloys Clausmann
(1850 - 1926) - *Toccata*
- Jan Zwart
(1877 - 1937) - Twee orgelkoralen:
O Heil'ge Geest, daal op ons neer
Morgenglans der eeuwigheid
- *Fantasie alla Marcia over*
Het Wilhelmus met de bede uit Psalm 134
- Charles-Marie Widor
(1844 - 1937) - *Symphonie V en Fa-mineur Op. 42*
Allegro Vivace
Allegro cantabile
Andantino quasi allegretto
Adagio
Toccata

Jaap Zwart groeide op in een muzikaal gezin en kwam daarmee al vroeg in aanraking met muziek. Zijn eerste muziekonderricht ontving hij van zijn vader Jaap Zwart Sr. die hem opleidde tot aan het conservatorium. Vervolgens studeerde hij aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam hoofdvak piano bij Jan Kruyt en hoofdvak orgel bij Simon C. Jansen. Ook volgde hij in Amsterdam hedendaagse muziek bij de bekende Nederlandse componist Ton de Leeuw. Zijn studie sloot hij af aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, waar hij hoofdvak Theorie der Muziek studeerde bij Jan van Dijk, Ruud Koumans, Diederik Haakma Wagenaar en Ineke Kien.

Als docent begon Jaap Zwart zijn carrière aan de Nederlandse Beiaardschool in Amersfoort. Later ging hij als theorie docent aan de slag bij het Utrechts Conservatorium, waar hij tot 2010 werkzaam was. Momenteel is Jaap Zwart als docent verbonden aan het conservatorium van Amsterdam in de vakken theorie, improvisatie en analytisch studeren. Tevens is hij verbonden aan de vakgroep voor hoofdvak theorie. Zie ook www.jaapzwart.nl.

Naast zijn werkzaamheden als docent is Jaap Zwart ook actief als concert- en kerkorganist. Hij geeft jaarlijks vele concerten in Nederland en laat tijdens deze concerten blijken een breed repertoire uit te kunnen voeren: van oude muziek tot aan het romantische repertoire. Als kerkorganist is Jaap Zwart verbonden aan de Grote of Andreaskerk in Hattem, Grote Kerk in Harderwijk, Zuiderkerk in Zwolle en begeleidt regelmatig diensten op het Schnitger-orgel van de Grote of St. Michaëlskerk in Zwolle.

Jaap Zwart is verder een veelgevraagd begeleider, dirigeert zo nu en dan koren en is actief als pianist. Hij speelde onder meer de koorfantasie van Beethoven op piano in het Concertgebouw in Amsterdam.

Sigfrid Karg-Elert was de jongste van twaalf kinderen en men kon al vroeg zijn muzikale talenten herkennen. Zijn eerste levensjaren werden gekenmerkt door veel verhuizingen door geheel Duitsland. De omstandigheden waren slecht: vier van de twaalf kinderen overleden in het 1e levensjaar en van de resterende acht waren er vier buitenechtelijk. De geboorteplaatsen van de kinderen waren met Berlijn, Leipzig, Zürich (Zwitserland), Augsburg en Oberndorf am Neckar heel ver uiteen gelegen. Hieruit kan worden afgeleid dat nauwelijks sprake geweest kan zijn van een familieleven voor de jonge Siegfried. Zijn vader Johann Jacob Joseph Karg (1823-1889), een boekhandelaar, was vele maanden van zijn familie en zijn echtgenote Marie Auguste Friederike, geb. Ehler (1840-1908) weg. De familie vertrok in 1882 naar Leipzig.

Zijn eerste muzieklessen kreeg hij in Leipzig in het nieuw opgerichte koor van de Johanniskerk. De cantor van deze kerk, Professor Bruno Röthig, gaf Siegfried de eerste pianoles en schonk een oude piano aan de familie. Siegfried schreef zijn eerste werken zonder theoretische vakkennis. Hij schreef sacrale werken voor koor, motetten, en een kerstcantate. Professor Röthig programmeerde verschillende van zijn werken. Karg-Elert studeerde muziektheorie en compositie aan het conservatorium van Leipzig. Alhoewel hij daar studeerde ging hij op advies van Röthig ook naar Grimma, Muldentalkreis, Saksen en deed studies bij een leraar aan de school. Ook toen hij zich op 14-jarige leeftijd muzikaal doelgericht ontwikkelde - hij leerde autodidactisch muziektheorie en compositie en vooral het praktische spelen op de fluit, hobo en klarinet - kwam hij in het algemene onderwijs niet erg veel verder. In 1893 werd hij niet voor een pianostudie aan het Leipziger conservatorium toegelaten.

Door zijn leraar Paul Homeyer was hij erg geïnteresseerd geraakt in de orgelmuziek. Alhoewel Karg-Elert als organist zelf beslist geen virtuoos was, kreeg hij toch regelmatig uitnodigingen om in Engeland en de Verenigde Staten te concineren. In mei 1930 was Karg-Elert eregast op een festival van 10 dagen te zijner ere van de London Organ Music Society. In de lente 1932 maakte hij een grote fout door een uitnodiging tot een orgelconcertreis in de Verenigde Staten te accepteren. Hij verwachtte daar het succes dat in Duitsland uitgebleven was. Maar de weinig geschikte organist Karg-Elert kon de hoge verwachtingen van het Amerikaans publiek, dat gewend was aan succesrijke uitvoeringen van o.a. Marcel Dupré, Louis Vierne of Marco Enrico Bossi, niet waarmaken. Hierdoor liep de reis uit op een fiasco.

Zaterdag 23 augustus, 16.15 uur

Cees van der Poel, orgel/klavecimbel Raymond Honing, dwarsfluit

- Johann Sebastian Bach - *Praeludium en Fuga* in C-groot, BWV 545
(1685 - 1750)
- Giovanni Benedetto Platti (1697 - 1763) - *Sonate in G op. 3 nr. 6*
Adagio-allegro-adagio non tanto ma cantabile-arietta
con variazioni
- Carl Philipp Emanuel Bach (1714 - 1788) - *Sonate in C Wq.73/149*
allegro di molto -andante -allegretto
- *Sonate in d*
allegro - andante - allegro
- Georg Friedrich Händel - *Sonate in a op. 1 nr. 4*
(1685 - 1759) larghetto-allegro-adagio-allegro

Cees van der Poel studeerde orgel bij Albert de Klerk in Haarlem en bij Hans van Nieuwkoop aan het Sweelinck Conservatorium Amsterdam. Daarnaast rondde hij in Amsterdam een studie kerkmuziek af en aan het Maastrichts Conservatorium een hoofdvakstudie piano bij Frédéric Meinders en Joop Celis. Van der Poel is werkzaam als uitvoerend musicus, docent en koördigent. Hij werkt als adviseur op orgelbouwgebied onder meer in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Verder maakt Van der Poel deel uit van de redactie van maandblad 'Het Orgel' en werkte hij mee aan de encyclopedie 'Het Historische Orgel in Nederland'. In 2008 kwam de eerste cd-opname Italian Masterpieces uit van het ensemble La Barca Leyden waarvan Van der Poel de vaste continuospeler is. Nadien verschenen nog twee cd's met werk van Telemann en muziek aan het hof van Jülich. Van der Poel is beheerder van het orgel in De Rode Hoed in Amsterdam.

Raymond Honing behoort tot een nieuwe generatie musici die hun energie voor een groot deel wijden aan zowel oude als nieuwe muziek. Hij studeerde fluit, kamermuziek en traverso aan het Conservatorium van Amsterdam. Zijn repertoire reikt van Barok op de een-kleppen traverso en vroeg-romantische muziek op de acht-kleppen traverso tot eigentijdse muziek op de moderne Böhmfluit.

Hij won verschillende prijzen, o.a. op kamermuziekconcoursen zoals het “Wettbewerb für Junge Kultur” in Düsseldorf en tijdens het Van Wassenaer Concours.

Hij is eerste fluitist van Sinfonia Rotterdam en speelde in o.a. het Nieuw Ensemble, Asko-Schönberg Ensemble, Musikfabrik, Ives Ensemble, Anima Eterna en Combattimento Consort.

In 2007 richtte hij zijn eigen barokensemble La Barca Leyden op waarmee hij bijzondere projecten ontwikkelde zoals een programma rondom microtonaliteit in oude muziek. Met La Barca Leyden verraste en overtuigde Raymond publiek en pers met ongedirigeerde en enkelvoudig bezette versies van Bachs Matthäus en Johannes Passies en Gilles’ Requiem. Tot nu toe bracht La Barca Leyden drie CD ’s uit. De laatste, Music at the Court of Jülich-Berg, werd in België bekroond met de Gouden Label 2012.

Naast zijn werkzaamheden op het gebied van oude muziek is Raymond een enthousiast promotor van eigentijdse muziek. Vele componisten schreven werken voor hem en hij soleerde in verschillende première van concerten voor fluit en orkest van o.a. Robin de Raaf en de Koreaanse componist Uzong Choe. Raymond speelt in Ensemble Scala, een uniek ensemble, gespecialiseerd in microtonale muziek. Raymond soleerde ook in concerten van J.S. Bach, C.Ph.E. Bach, Vivaldi, Mozart en Mercadante. Hij zoekt altijd naar mogelijke samenwerking met andere disciplines. Raymond werkte met acteurs, dansers en bijvoorbeeld met de Argentijnse tangopianist Pablo Ziegler.

Naast talloze concerten in Nederland speelde hij op podia en festivals in Frankrijk, België, Duitsland, Tsjechië, Rusland, Hongarije, Oostenrijk, Scandinavië, Colombia, Brazilië, Argentinië en Uruguay. Raymond is docent fluitmethodiek aan het Conservatorium van Amsterdam. Meer informatie op www.raymondhoning.com.

TOELICHTING

Naast bekende werken van de barokke grootmeesters **Johann Sebastian Bach** en **Georg Friedrich Händel** is er in dit programma ook aandacht voor de minder bekende Italiaanse componist **Giovanni Benedetto Platti**. Zijn sonate in G is een typisch voorbeeld van de laat-barokke Italiaanse stijl; een prachtige mix van grote virtuositeit en lyrische cantabile passages.

In het hart van het programma zijn er twee stukken van de misschien wel belangrijkste zoon van J.S. Bach; **Carl Philipp Emanuel Bach**. Vanwege zijn driehonderdste geboortjaar is er extra aandacht voor deze bijzondere componist, die een soort verbinding vormt tussen de barokke stijl van Bach en Händel en het classicisme van Mozart.

Raymond Honing en Cees van der Poel voegen vaak geïmproviseerde elementen toe aan hun programma's. Zo beginnen ze regelmatig een sonate met een ter plekke geïmproviseerd preludium als een soort opmaat naar de eigenlijke sonate.

Zaterdag 30 augustus, 15.00 uur

I. Roy Kroezen, beiaard

Guiseppe Verdi
(1813 - 1901)

- Uit: *Rigoletto*
Caro nome (Aria, Gilda)
- Uit: *Il Trovatore*
Tacea la notte
Coro di Zingari

Richard Wagner
(1813 - 1883)

- Uit: *Tannhäuser*
O du mein holder Abendstern
Chor der älteren Pilger

Claude Debussy
(1862 - 1918)

- Uit: *Children's corner* (1908)
Doctor Gradus ad Parnassum
Jimbo's Lullaby
Serenade of the Doll
The Snow is dancing
The little Shepherd
Golliwagg's Cake-walk

Carl Maria von Weber
(1786 - 1826)

- *Aufforderung zum Tanz*, opus 65 (1819)
voor beiaard bewerkt door Roy Kroezen

TOELICHTING

De componisten **Verdi** en **Wagner** zijn 201 jaar geleden geboren. Van beiden klinken delen uit hun opera's. Wagner was de schoonzoon van Franz Liszt. Voordat opera's van Wagner in première gingen had Liszt delen daaruit vaak al op zijn eigen pianorecitals gespeeld. De hier gespeelde delen uit *Tannhäuser* zijn dan ook pianobewerkingen van Liszt.

Debussy schreef *Children's Corner* voor zijn dochtertje Chou-Chou. De delen hebben Engelse titels omdat Chou-Chou een Engels kamermeisje had. Jimbo's Lullaby is een foutieve benaming voor het deel. Debussy doelde op de bekende olifant Jumbo. Golliwagg's Cake-walk is één grote parodie, namelijk op een jazzthema en op Richard Wagners "Tristan und Isolde".

Carl Maria von Webers *Aufforderung zum Tanz* is de eerste concertwals die is geschreven. Hij schreef het werk voor zijn vrouw Caroline met wie hij toen net een paar maanden getrouwd was. Het is geschreven in de rondovorm wat betekent dat het thema steeds terugkeert.

Zaterdag 30 augustus, 15.00 uur

II. Nadere kennismaking met het orgel. Inleiding door Frans van Mameren (Geldrop), met aan het orgel Leo Zijlema (Valkenswaard)

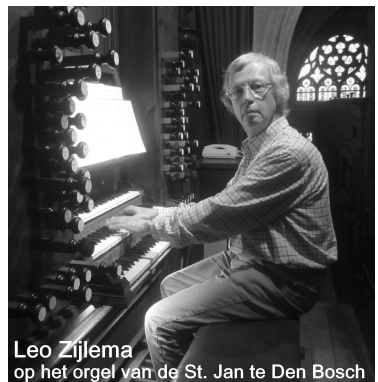
TOELICHTING

Veel bezoekers van orgelconcerten kennen de orgels dikwijls niet van dichtbij. Wij nodigen u uit het Vollebregt-Smitsorgel eens nader te bekijken en te horen. Via een goed begaanbare wenteltrap komt u vanuit de Jozefkapel links van de hoofdingang na 37 treden op het orgelbalkon, waar we de beschikking hebben over 40 stoelen. Wilt u zeker zijn van een zitplaats dan raden wij u aan een plaats te reserveren bij de secretaris. (zie adresgegevens van het secretariaat op blz. 43)

Waarom heet het orgel van de Brigidakerk zo? Heeft het orgel een interessante geschiedenis? Hoeveel pijpen telt het orgel? Vragen waar we graag eens nader op ingaan. Een blik in het orgel is ook mogelijk. Leo Zijlema zal het instrument laten horen met o.a. twee delen uit een orgelsuite van de Franse componist Théodore-César Salomé (1834-1896): 'Grand Choeur' en 'Cantilène'.

Frans van Mameren (*1935) was cantor van de Protestantse Gemeente in Geldrop van 1963-1993. In 1994 is hij intensief betrokken geraakt bij de restauratie van het orgel van de Brigidakerk, eerst 10 jaar als lid van de restauratiestichting en na de oplevering van het gerestaureerde orgel in 2004 als secretaris van de toen opgerichte Stichting Brigida Concerten .

Leo Zijlema heeft het "orgelvak" geleerd van o.a. "meester" H.K.W. Frenkel te Rinsumageest, Johan van Dommelen te Arnhem en vooral van Jacques van den Dool te 's-Hertogenbosch. Leo heeft meer dan 40 jaar ervaring als kerkorganist en is momenteel als zodanig actief in de Nicolaaskerk te Valkenswaard en in de Catharinakerk te Eindhoven. Hij heeft de laatste jaren verschillende concerten gegeven, o.a. in de Grote Kerk te Dordrecht, de Laurenskerk te Rotterdam, de Dom te Zeitz (D), de St-Janskathedraal in 's-Hertogenbosch en in diverse kerken in de regio Eindhoven.

Leo Zijlema
op het orgel van de St. Jan te Den Bosch

Zaterdag 30 augustus, 16.15 uur

III. Roy Kroezen en Ilona de Jong, orgel

- *Georg Friedrich Händel - *Orgel/harpconcert nr. 9 in Bes, HWV 294*
(1685 - 1759) Andante allegro
Larghetto
Allegro moderato
- **Carl Philipp Emanuel Bach - *Sonate IV In F*
(1714 - 1788) Allegro
Largo
Allegretto
- *Wolfgang Amadeus Mozart - *Fuga in g-moll, KV 401*
(1756 - 1791) - *Fantasie in f-moll, KV 594*
- ***Louis Vierne - *Uit: Pièces en style libre (1914)*
(1870 - 1937) Pastorale
Berceuse
- *Camille Saint-Saëns - *Danse macabre*
(1835 - 1921)
- * vierhandig
  - ** Ilona de Jonge, solo
  - *** Roy Kroezen, solo

Gildas Delaporte

Gildas Delaporte is sinds 1988 in Nederland. Hij komt oorspronkelijk uit Dijon (Frankrijk) waar hij als beiaardier van de kathedraal werkzaam was. In Nederland studeerde hij bij Arie Abbenes en Bernard Winsemius aan de Nederlandse Beiaardschool in Amersfoort, waar hij in 1991 zijn diploma behaalde. Afgezien van zijn beiaardstudie studeert hij tevens contrabas aan het Utrechts conservatorium. Hij is sinds 1990 als contrabassist bij het Brabants Orkest werkzaam en geeft de laatste jaren leiding aan educatieve projecten op basisscholen. Als beiaardier is Gildas niet minder actief. Hij is stadsbeiaardier van Oudewater en bespeelt de beiaard van Schijndel en Geldrop wekelijks. Ook geeft hij geregeld concerten in binnen- en buitenland.

Roy Kroezen (*1967) studeerde orgel aan het conservatorium te Arnhem (1987-1993), bij Cor van Wageningen en Theo Jellema. Van 1991 t/m 1996 studeerde hij aan de Nederlandse Beiaardschool, waar hij les kreeg van Bernard Winsemius. Van 2010 tot 2012 nam hij deel aan de Meerjarige Dirigenten Opleiding. Roy Kroezen is sinds 1994 organist aan het Apostolisch Genootschap in Hilversum. Van 1998 tot 2009 was hij adjunct-beiaardier te Rhenen. Van juli 2002 tot en met juli 2003 was hij vervangend beiaardier te Geldrop. In april 2005 werd hij benoemd tot stadsbeiaardier te Zwolle, en in 2009 beiaardier te Hoogeveen.

Sinds 2013 is hij dirigent van het Overdagkoor te Zwolle. Hij gaf beiaard- en orgelconcerten in de Verenigde Staten, Japan, Curaçao, en in verscheidene Europese landen.

Hij maakte met het Evangelisch Luthers projectkoor "Via Musica" in 1995 als organist een reis naar Duitsland, Polen, Hongarije en Tsjechië.

In 2009 maakte hij samen met zangeres Clara de Vries een cd in de combinatie zang en beiaard. Voor het Apostolisch Genootschap neemt hij deel aan een werkgroep bronnenonderzoek, dat de herkomst van liederen tracht te achterhalen.

Hij is voorzitter van de Muziekcommissie van de Nederlandse Klokkenspelvereniging.

Roy Kroezen

Ilona de Jong behaalde in 2013 haar Bachelor of Music voor orgel aan het conservatorium in Maastricht. Zij heeft in die tijd les gehad van Marcel Verheggen en Hans Leenders.

De vooropleiding voor het conservatorium volgde ze bij Tjeu Zeijen en Henk Mennens, aan de muziekschool in Kerkrade.

Zij heeft masterclasses gevolgd bij onder andere Matteo Imbruno (Amsterdam), Anton Pauw (Amsterdam) en Jacques van Oortmerssen (Amsterdam).

Sinds oktober 2012 is Ilona werkzaam als organiste bij het Apostolisch Genootschap in Brunssum.

In het afgelopen jaar heeft zij concerten gegeven in, onder andere, Sint-Oedenrode, Roermond en Maastricht.

Ilona de Jong

Zondag 21 september, 14.00 uur

- deel I van 14.00 tot 15.15 uur
- pauze
- deel II van 16.00 tot 17.00 uur

Viering van het tweede lustrum met een Bach concert door 'Collegium Musicum Catharina o.l.v. Ruud Huijbregts en Bram Beekman, orgel

*"Dem höchsten Gott allein zu ehren,
Dem nechsten draus sich zu belehren"*

Het integrale Orgelbüchlein van Johann Sebastian Bach (1685-1750)

- *Preludium in C*   *BWV 545,1*
- *Orgelbüchlein koralen*   *BWV 599 - 617*
- *Fuga in C*   *BWV 545,2*
- Pauze
- *Orgelbüchlein koralen*   *BWV 618 - 644*
- *Motet 'Lobet den Herrn'*   *BWV 230*

Een uitgebreide beschrijving van deze werken vindt u in een losse bijsluiter, die voor de aanvang van het concert zal worden uitgereikt.

Bram Beekman studeerde aan het Brabants Conservatorium in Tilburg bij Louis Toebosch. Na het behalen van diverse diploma's, waaronder het solistendiploma met aantekening cum laude, zette hij zijn studie voort bij Anton Heiller in Wenen. In 1975 behaalde hij de Prix d'excellence. Bram Beekman was van 1980 tot 2012 als hoofdvakdocent orgel verbonden aan het Brabants Conservatorium en is vanaf 1997 organist van de Oostkerk in Middelburg. Hij geeft veel concerten in binnen- en buitenland en verleent regelmatig zijn medewerking aan radio- en tv-opnamen. In 2008 gaf hij enkele concerten tijdens een orgelfestival in Beijing (China). Diverse composities voor orgel, koor en orkest staan op zijn naam. Voor het label LBCD speelde Bram Beekman het complete orgeloeuvre van Johann Sebastian Bach op veertien barokorgels in Nederland (totaal negen dubbel-cd's). Het volledige orgelwerk van César Franck, gespeeld op het Cavallé-Coll-orgel van de Cathédrale Jean Baptiste te Perpignan (Frankrijk), verscheen op 3 cd's. Zie verder www.brambeekman.nl.

Zondag 19 oktober, 16.15 uur

Driemaal Van de Laar: Jan van de Laar, orgel, Ruud van de Laar, trompet, Rob van de Laar, hoorn

Wolfgang
Amadeus Mozart
(1756 - 1791)

- *Allegro* (ca. 1780) KV 484e
(bew. Jan van de Laar)
- Uit: *Hoorncconcert in Es gr. terts*, KV 495
Romanze
Rondo
- *Fantasia in f kl. Terts* (1790) KV 564
"Ein Stück für ein Orgelwerk in einer Uhr"
Adagio - Allegro - Adagio

Joseph Haydn
(1731 - 1809)

- Uit: *Trompetconcert in Es gr. Terts*, Hoboken VIII: 1
Andante
Finale
arr. Jan van de Laar (*1955)

Felix Mendelssohn-
Bartholdy
(1809 - 1847)

- *Andante in D* (1844)

Richard Strauss
(1864 – 1949)

- *Andante opus Posthume*
arr. Jan van de Laar (*1955)

Ferdinand Sieber
(1822 – 1895)

- Uit: *Twee Vocalises, opus 130*:
No. 13
No. 20

Christian H. Rinck
(1770 – 1846)

- *Concertstück in Es, opus 33*

Jan van de Laar

Jan van de Laar behaalde het diploma solospel orgel met onderscheiding van muzikaliteit aan het Utrechts Conservatorium. Vervolgens studeerde hij klavecimbel en piano. Hij volgde cursussen bij o.m. Anton Heiller (Bach) en Ewald Kooiman (oud-franse muziek). Hij nam deel aan interpretatiecursussen voor oude muziek bij Alan Curtis en William Christie te Innsbruck. Hij treedt veelvuldig op als solist in binnen- en buitenland en maakte tal van radio-opnamen voor de verschillende Nederlandse omroepen en de BBC. Hij maakte opnames voor de KRO radio op historische orgels in Oostenrijk (o.m. Stiftkirche Zwettl) en in Italië (o.m. Dom van Pistoia).

Als continuospeler treedt hij op bij diverse ensembles, ondermeer bij het Brabantsch Muzyk Collegie. Na zijn plaatdebuut in 1986 met Bachs Clavierübung III maakte hij diverse cd-opnames: zo verscheen een cd "Die Bachsche Schule" opgenomen op het fraaie Holzhay-orgel van de abdijkerk van Neresheim evenals diverse cd's die in Helmond werden opgenomen op het orgel van de St. Lambertuskerk. Met het Nationaal Kinderkoor o.l.v. Silvère van Lieshout maakte hij een CD met koor- en orgelwerken van de Oostenrijkse organist en componist Anton Heiller en van het Requiem van Gabriel Fauré.

Recent verschenen drie nieuwe cd's die de veelzijdigheid van zijn spel onderstrepen; twee opnames van het Robustelly-orgel en één van het nieuwe orgel dat Hans van Rossum bouwde voor de Dorfkirche te Saarn/Mülheim.

Regelmatig doceert Jan van de Laar in workshops en cursussen voor interpretatie.

Als organist en dirigent is Jan van de Laar sinds 1976 verbonden aan de St. Lambertuskerk te Helmond waar hij het befaamde Robustelly-orgel uit 1772 bespeelt. Hij is als artistiek leider verbonden aan de stichting LambertusKerkConcerten en dirigent van het koor Nuove Musiche, dat deel uitmaakt van deze organisatie. Jan van de Laar is docent aan de muziekafdeling van het KunstKwartier Helmond. Hij is vanaf 1 januari 2009 voor het Robustelly-orgel benoemd tot stadsorganist van de gemeente Helmond. Zie ook bij www.janvdlaar.nl/.

Ruud van de Laar ontving op 10-jarige leeftijd zijn eerste trompetlessen aan de muziekschool te Helmond. Na een ongeveer twee jaar les werd hem de mogelijkheid geboden om privélessen te gaan volgen bij Raymond Viervermanns, als solotrompettist verbonden aan Het Brabants Orkest.

Na zijn VWO studie werd hij toegelaten op het Conservatorium van Amsterdam en studeerde bij Frits Damrow, solotrompettist van het Koninklijk Concertgebouw Orkest. In mei 2005 ronde hij daar zijn eerste fase af en werd eveneens toegelaten tot de Masteropleiding aan hetzelfde instituut. Ruud vervolgde zijn studie aan het zelfde instituut bij Theo Wolters. Naast zijn lessen aan het conservatorium volgde hij diverse masterclasses bij o.a. Bo Nilsson, Mario Guarneri, Jens Lindemann, Wolfgang Guggenberger, Klaus Schuhwerk, Willem van der Vliet, Florian Klingler en Hans Gansch.

Ruud is als docent verbonden als docent aan *Scholen in de Kunst* te Amersfoort. Daarnaast verricht hij als zelfstandige werkzaamheden als dirigent, docent en werkt hij voor verschillende opdrachtgevers als orgelbouwer.

Rob van de Laar (*1987) studeerde hoorn bij Herman Jeurissen aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Van 2008 tot 2013 maakte hij deel uit van het Residentie Orkest, Den Haag. Op dit moment is hij freelancer en remplaceert hij bij verschillende orkesten en ensembles waaronder het Koninklijk Concertgebouworkest, het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Brussels Philharmonic en het Nederlands Blazers Ensemble. Als solist trad hij op met het Brabants Orkest, het Nederlands Studenten Kamerorkest en orkest van het Koninklijk Conservatorium Den Haag.

Rob is verbonden aan het NEOS Brass ensemble en was in verschillende kamermuziek formaties te horen op onder andere het Orlando Festival en het Grachtenfestival. In 2007 ontving hij een beurs van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Richard Strauss was de zoon van de hoornvirtuoos van de Königliche Bayerische Hofkapelle Franz Joseph Strauss. Eerste lessen kreeg hij voor viool bij Benno Walter, voor piano bij Carl Niest en voor muziektheorie bij hofkapelmeester Friedrich Wilhelm Meyer. Richard ontpopte zich al vroeg als een muzikaal talent. In 1876 schreef hij zijn *Festmarsch, op. 1*, die samen met twee andere werken in 1881 gepubliceerd werd.

Na zijn debuut als dirigent aan het theater in Meiningen in 1884 werd hij op advies van de dirigent Hans von Bülow voor het seizoen 1885-1886 in München 2e kapelmeester naast Von Bülow zelf. Na een tussenengagement in 1886 als 3e kapelmeester aan het hoftheater in München, talrijke concertreizen en een assistentschap in 1889 bij de «Parsifal»-uitvoeringen tijdens het festival in Bayreuth, werd hij in 1889 groothertogelijke hofkapelmeester te Weimar.

Van 1933 tot 1935 was hij president van de zogenoemde Reichsmusikkammer en in 1936 componeerde hij de Olympische Hymne, die hij zelf dirigeerde tijdens de openingsceremonie van de Spelen in Berlijn. Er volgden veel internationale verplichtingen, onder andere in 1936 bij de Royal Philharmonic Society in Londen en voor de première van zijn Japanische Festmusik in Tokio in 1940.

Strauss geldt met zijn orkestwerken als muzikale erfgenaam van Hector Berlioz en Franz Liszt en met zijn opera's als erfgenaam van Richard Wagner. Hij bezat een grote kennis van het orkest en een opmerkelijk talent om buitenmuzikale zaken in muziek om te zetten. Zelf stelde hij dat hij in staat was "Ein Bierglas tönend zu malen". Tot 1909 werd hij als avant-gardist gevierd. Later werd hem verweten dat hij tot de traditionele tonale structuren was teruggekeerd, maar hij kreeg daardoor al tijdens zijn leven de status van klassieker. Door de wijze van instrumentatie en de polyfonie wordt zijn werk beschouwd als een hoogtepunt in de muziek van de late romantiek.

KERK, BEIAARD EN ORGEL

KERK

De huidige parochiekerk is gebouwd op de plaats van de middeleeuwse dorpskerk. Het oude kerkgebouw werd in 1887 gesloopt. Het orgel werd elders in Geldrop opgeslagen. In 1888 stortte tijdens een hevige storm ook de oude alleenstaande toren in. Architect Ch. Weber stelde een plan op voor een geheel nieuwe kerk. Op 3 augustus 1891 kon de kerk worden geconsacreerd.

BEIAARD

Het carillon is een geschenk van de eerste ereburgeres van Geldrop: mevr. Baronesse van Tuyll van Serooskerken-Quarles van Ufford. Het drie octaafs carillon werd oorspronkelijk in een klokkenstoel op de Heuvel geplaatst en in 1965 in gebruik genomen. Het bestond uit 37 klokken. In de jaren zeventig moest het wijken voor een winkelcentrum en verdween naar de gemeentewerf. Maar later werd besloten om het bestaande carillon onder te brengen in de zuidertoren van de H. Brigidakerk en het uit te breiden met een vierde octaaf tot 47 klokken. Tevens werd een voorziening getroffen om het wisselluiden ('change ringing') mogelijk te maken.

De grootste klok G1 weegt 640 kg en de kleinste G5 weegt 9 kg. Het totale gewicht aan klokken bedraagt 3615 kg. In de C2-klok staat de volgende inscriptie: "21 maart 1962: Uit naam van Geldropse eerste ereburgeres, oud 75 jaren, Verluud ik Gods liefde en trouw als blijde mare C.F.H. Baronesse Van Tuyll van Serooskerken-Quarles van Ufford". In de grootste klok is eveneens een inscriptie opgenomen die aansluit bij de uitbreiding van de beiaard: "Nu met tien klokken erbij, klinkt die blijde mare voor de Geldropse schare, mei 1976".

De oorspronkelijke carillonklokken zijn afkomstig uit de klokkengieterij Petit & Fritsen uit Aarle-Rixtel, de uitbreiding van 10 klokken van Koninklijke Eijsbouts te Asten. Om de week laat de stadsbeiaardier tijdens de woensdagmiddagmarkt de vrolijke carillonklanken over Geldrop klinken. Nog in 2009 en in 2010 was het carillon aan een revisie onderworpen.

Een goede plaats om het carillon te beluisteren vindt u op het terras naast de kerk en in het kasteelpark, waar een aantal zitbanken en een terras aanwezig zijn.

ORGEL

Geschiedenis van het Vollebregt-Smitsorgel:

- 1849: orgelbouwer Vollebregt te 's-Hertogenbosch bouwt een twee-klaviersorgel in de voormalige middeleeuwse dorpskerk.
- 1894: orgelbouwer Smits te Reek past het bewaard gebleven orgel van Vollebregt aan en plaatst het met uitbreiding in de nieuwe kerk.
- 1928: orgelfirma Valckx en van Kouteren te Rotterdam wijzigt het orgel naar de mode van die dagen. De oude mechanische verbinding tussen toets en pijp werd vervangen door een pneumatische in de vorm van een stelsel van loden leidingen.
- 2004: Flentrop Orgelbouw te Zaandam, onder advies van drs. J.G.P.G. Boogaarts en met Frans Vermeulen als projectleider en intonateur, levert het gerestaureerde orgel op, waarbij de situatie van 1894 uitgangspunt is.

Zie boekje: 'Orgel Heilige Brigidakerk te Geldrop', uitgave: Stichting Behoud Kerkorgel Heilige Brigida te Geldrop na ieder concert te verkrijgen à € 5,-.

Van het orgel is een cd-opname beschikbaar, ingespeeld door Gerard Habraken (Eindhoven). Prijs: € 12,-. Verkrijgbaar na ieder concert of te bestellen door een bedrag van € 14,50 over te maken op rekeningnummer 14.93.50.791 ten name van Brigida Concerten, Geldrop, onder vermelding van naam en adres.

Dispositie Vollebregt-Smitsorgel

<i>Hoofdwerk</i>	<i>Zwelwerk</i>	<i>Pedaal</i>
Bourdon 16'	Flûte Travers disc. 8'	Violon 16'
Prestant 8'	Viola di Gamba 8'	Subbas 16'
Prestant disc. 16'	Roerfluit 8'	Prestant 8'
Holpijp 8'	Salicionaal 8'	Fluit 8'
Octaaf 4'	Voix Céleste 8'	Bazuin 16'
Fluit 4'	Gemshoorn 4'	
Quint 3'	Prestant 4'	
Octaaf 2'	Nachthoorn 2	
2' Cornet disc. V	Flageolet 1'	
Mixtuur III	Basson-Hobo 8'	
Trompet 8'		

Colofon

Uitgave:

- *Stichting Brigida Concerten Geldrop*,
secretariaat: Varenstraat 9, 5662 EK Geldrop; tel. 040 285 51 37;
email: favanmameren@onsbrabantnet.nl; rekeningnummer 14.93.50.791, ten name van
Stichting Brigida Concerten, Geldrop; website: www.brigidaorgel.nl
De stichting is lid van de Brabantse Orgelfederatie.

- *Werkgroep Carillon*,
secretariaat: Livingstonestraat 28, 5665 HK Geldrop, tel. 040 285 51 91
email: mvries@onsbrabantnet.nl

- *Bestuur van de Stichting Brigida Concerten Geldrop*:
voorzitter: ir. L.J. van der Deijl, Helmond
secretaris: F.A. van Mameren, Geldrop
penningmeester: J.F. de Beer, Geldrop
leden: N.A.M. van Broekhoven, Geldrop
H. van Leeuwen, Geldrop
W. van der Weel, Geldrop

- *Bestuur van de Werkgroep Carillon*:
voorzitter: C.A. Brouwers, Geldrop
secretaris: M.A. de Vries, Geldrop
leden: G.F.M. Delaporte, 's-Hertogenbosch
M.H.A. Jongen, Geldrop
P.S. Reid-Howe, Geldrop

Vrienden van de Stichting Brigida Concerten

L.J.M. Augustus, Deurne
mw. M.A.P.C. de Beer, Geldrop
A.J.M. van den Beld, Geldrop
A.M. Bergman, Geldrop
P.R. Boelens, Heeze
N.A.M. van Broekhoven, Geldrop
A.P.T. ter Burg, Waalre
C. B uthker, Geldrop
L.J. van der Deijl, Helmond
Fr. van Drueten, Geldrop
A.A.T.M. Eli ens, Leende
mw. M.J.G.A. van Erp-van Bakel, Heeze
mw. J.H.M. Ewalts-Verest, Geldrop
mw. H. Harms-Schilstra, Geldrop
W.L. van Hoorn, Geldrop
M.J. Horikx, Breda
G.M.W. Kroesen, Eindhoven
G.F. Kuijpers, Eindhoven

S.A.J. van Leijsen, Geldrop
mw. J. Lijding, Geldrop
G. M. van Loon, Geldrop
F.A. van Mameren, Geldrop
Th.C.J. van der Peet, Maarheeze
J. van der Peet, Someren
P.M. van der Poel, Geldrop
H.J. Ramakers, Eindhoven
P.C.J. Snijders, Geldrop
Mw. A. Spoorenberg-Schreurs, Geldrop
mw. A.M. Turken, Waalre
F.H.A.E. Vermeulen, Tilburg
J. de Viet, Geldrop
W. van der Weel, Geldrop
J.P. van Weeren, Eindhoven
W. H. van der Wel, Geldrop
mw. L.G.L. Wiesen, Geldrop

Steunt   onze stichting al?

De organisatie van de Stichting Brigida Concerten berust bij een kleine groep enthousiaste vrijwilligers. Wat wil zeggen dat alle giften en donaties geheel aan de stichting ten goede komen. In de praktijk zijn deze baten echter ternauwernood kostendekkend.

Financi le tegenvallers zijn tot nog toe gelukkig uitgebleven. Desondanks wil de stichting het voortbestaan van de concertseries niet aan het toeval overlaten. U kunt ons daarbij steunen door voor een bijdrage van 20 euro (of meer) per jaar 'Vriend van de Stichting Brigida Concerten' te worden. De stichting heeft per 1 januari 2014 een culturele ANBI status (dus een mogelijkheid tot extra giftaftrek) U kunt zich hiervoor aanmelden bij het secretariaat:

Varenstraat 9, 5662 EK Geldrop; tel. 040 285 51 37;

email: favanmameren@onsbrabantnet.nl;

rekeningnummer 14.93.50.791, ten name van Stichting Brigida Concerten, Geldrop;

website: www.brigidaorgel.nl.

De gecursiveerde blokken tekst zijn ontleend aan Wikipedia en andere internetsites

Foto op het omslag: Wijtse Rodenburg, bestuurslid Brabantse Orgelfederatie
Redactie en opmaak: Harry van Leeuwen en Wim van der Weel

Muziek in de Cathrien

Graag maken wij u attent op de wekelijkse concerten van 'Muziek in de Cathrien', die door onze zusterorganisatie in Eindhoven worden georganiseerd. Deze koor- en kamermuziekconcerten vinden iedere zaterdagmiddag plaats om 15 uur in de Stadskerk St. Cathrien in het centrum van Eindhoven. Bovendien

worden er telkens op de vierde zaterdag van de maand orgelconcerten gegeven. De toegang bedraagt € 7,-. Zie ook: www.muziekindecathrien.nl.

Dit concertprogramma is mede mogelijk gemaakt door:

Gemeente Geldrop-Mierlo

Drukkerij Van Druenen, Geldrop

't Winkeltje annex VVV Agentschap Geldrop

Houtagroep, Geldrop

Van Stratum Techniek B.V., Geldrop

GDLK Advocaten, Geldrop

Boekhandel van Grinsven, Korte Kerkstraat 11, Geldrop, tel. 040-2862967

Internet www.boekhandelvangrinsven.nl, E: [geldrop@boekhandelvangrinsven](mailto:geldrop@boekhandelvangrinsven.nl)

't Winkeltje

V.V.V. Agentschap

Langstraat 12, 5664 GG Geldrop

Tel. 040 – 2863492

**Furnituren, handwerkpakketten, handwerkstoffen, borduurgarens
en creatieve materialen. Wij geven kundig advies.**

**V.V.V. Irischeques, dinerbonnen, theaterbonnen, bioscoopbonnen,
fiets- en wandelkaarten**

*Het huidige Stichtingsbestuur Brigida Concerten Geldrop.
V.l.n.r. Zittend: Frans van Mameren, Jan de Beer,
Nick van Broekhoven. Staand: Wim van der Weel,
Leenderd van der Deijl en Harry van Leeuwen*

*De werkgroep carillon in april 2014. Van links naar rechts:
Mark Jongen, Ria de Vries, Karel Brouwers en Pam Reid*

Gedeelte van de beiaard